

Briselē, 2015. gada 16. martā
(OR. en)

7267/15

COPS 76
COMAG 50
COMEM 58
PESC 296
CSDP/PSDC 144
COHAFA 34
SY 4

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padome
Iep. dok. Nr.:	7247/15 COPS 75 COMAG 49 COMEM 57 PESC 295 CSDP/PSDC 143 COHAFA 33 SY 3
Temats:	Padomes secinājumi "ES reģionālā stratēģija attiecībā uz Sīriju un Irāku, kā arī <i>ISIL/DA'ESH</i> draudiem"

Pielikumā ir pievienoti secinājumi "ES reģionālā stratēģija attiecībā uz Sīriju un Irāku, kā arī *ISIL/DA'ESH* draudiem", ko Padome pieņēma 2015. gada 16. martā.

**PADOMES SECINĀJUMI
PAR ES REĢIONĀLO STRATĒGIJU ATTIECĪBĀ UZ SĪRIJU UN IRĀKU,
KĀ ARĪ *ISIL/DA'ESH* DRAUDIEM**

Ārlietu padome, 2015. gada 16. marts

1. ES joprojām pauž apņēmību panākt ilgstošu mieru, stabilitāti un drošību Sīrijā, Irākā un reģionā kopumā, kā arī novērst *ISIL/Da'esh* draudus. Iekļaujoša politiska pāreja Sīrijā un iekļaujoša politiska pārvaldība Irākā ir izšķiroši elementi ilgstoša miera un stabilitātes nodrošināšanai reģionā. ES turpinās atbalstīt ANO īpašā sūtņa Stafana de Misturas (*Staffan de Mistura*) lomu un Irākas valdības centienus minēto mērķu sasniegšanai. Šajā sakarībā ES atgādina par Padomes 2014. gada 20. oktobra un 15. decembra, kā arī 2015. gada 9. februāra secinājumiem.

ES uzsver, ka cīņai pret *ISIL/Da'esh* un citām teroristu grupām ir jānotiek, vienlaikus meklējot ilgstošus politiskus risinājumus. *ISIL/Da'esh* ir veikusi barbariskus aktus pret Sīrijas un Irākas iedzīvotājiem. Tā rada nepārprotamus draudus mūsu partneriem Tuvajos Austrumos, draudus starptautiskajai drošībai kopumā un tiešā veidā Eiropai. Tā ir finansiāli atbalstījusi terora aktus mūsu valstīs un pret mūsu pilsoņiem aizjūras teritorijās. ES izmantos visus tās rīcībā esošos attiecīgos instrumentus, lai vērstos pret *ISIL/Da'esh* un tās vardarbīgās ideoloģijas radītajiem draudiem.

Padome atzinīgi vērtē Augstās pārstāves / priekšsēdētāja vietnieces atbildi uz Padomes lūgumu izstrādāt visaptverošu reģionālo stratēģiju attiecībā uz Sīriju un Irāku, kā arī *ISIL/Da'esh* draudiem.

Padome pieņem ES reģionālo stratēģiju attiecībā uz Sīriju un Irāku, kā arī *ISIL/Da'esh* draudiem, pamatojoties uz tai pievienoto Eiropas Komisijas un ES Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos kopīgo paziņojumu ¹ un šiem secinājumiem.

¹ dok. 6031/15.

2. ES viennozīmīgi nosoda neselektīvos uzbrukumus, nežēlīgās darbības un cilvēktiesību pārkāpumus, ko veic *ISIL/Da'esh* un citas teroristu grupas, jo īpaši pret kristiešiem un citām reliģiskām un etniskām grupām. ES uzsver, cik svarīgi ir saglabāt Sīrijas un Irākas sabiedrību etniski, reliģiski un konfesionāli daudzveidīgo raksturu. ES atbalsta starptautiskos centienus un ierosmes minēto problēmu risināšanai un šajā sakarībā atzinīgi vērtē ministru sanākumi, kas 27. martā notiks ANO Drošības padomē un kas būs veltīti tiem, kas Tuvajos Austrumos piedzīvojuši uzbrukumus un pāridarījumus etnisku vai reliģisku iemeslu dēļ.

ES stingri nosoda pret bērniem veiktos vardarbības aktus un pārkāpumus, ar bažām norādot uz *Da'esh/ISIL* praksi – iesaukt bērnus savās bruņotajās vienībās, piespiest viņus piedalīties nogalināšanas aktos un pakļaut viņus dažādu veidu fiziskam un psiholoģiskam spiedienam.

3. ES mudina visus starptautiskos dalībniekus, jo īpaši attiecīgā reģiona valstis, konstruktīvi piedalīties krīžu novēršanā, jo to līdzdalība ir nepieciešama, lai panāktu reģionāla un starptautiska mēroga stabilitāti un lai rastu ilgtspējīgus risinājumus.
4. ES atbalsta globālās koalīcijas centienus cīnīties pret *ISIL/Da'esh*, tostarp veikt militāru darbību saskaņā ar starptautiskajām tiesībām. Tā atgādina, ka militāra darbība šajā kontekstā ir vajadzīga, taču ar to nepietiek, lai *ISIL/Da'esh* sakautu. Tā cieši sadarbosies ar starptautiskajiem partneriem globālās koalīcijas darba grupās saistībā ar tādiem jautājumiem kā stabilizācija, stratēģisku atbildes vēstījumu izstrāde, ārvalstu kaujinieki teroristi, teroristu finansēšanas apkarošana un militāra darbība. Tā arī palīdzēs īstenot ANO Drošības padomes Rezolūcijas 2161, 2170, 2178, 2199 un citas attiecīgās rezolūcijas. Tas ietvers drošības pasākumus, kas izklāstīti ES stratēģijā attiecībā uz Sīriju un Irāku, terorisma apkarošanu un ārvalstu kaujiniekiem, kuru Padome apstiprināja 2014. gada 20. oktobrī un kura ir neatņemama ES reģionālās stratēģijas daļa.

ES aicina visas valstis ievērot ANO Drošības padomes Rezolūcijas 2161 un 2199, lai novērstu, ka to valstspiederīgie vai personas to teritorijā tiešā vai netiešā veidā nodrošina finanšu līdzekļus, citus finanšu aktīvus vai ekonomiskos resursus, ar ko atbalsta *ISIL/Da'esh*, *Al-Qaida* un citas ar tām saistītas grupas.

5. Minētās stratēģijas īstenošanā ES savus centienus galvenokārt vēršīs uz tām politikas jomām, kurās tai saistībā ar dalībvalstu darbībām ir pievienotā vērtība. Īstenojot politikas darbības, ES savu rīcību rūpīgi saskaņos un centīsies to papildināt ar pasākumiem, ko īsteno citi starptautiskie un reģionālie partneri un Irākas valdība.
6. ES integrēs iespēju veicināšanu sievietēm un viņu pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību kā vienu no galvenajiem mērķiem visos centienos, ko atbalstīs saskaņā ar stratēģiju atbilstoši ANO Drošības padomes Rezolūcijai 1325 un ar to saistītajām rezolūcijām. Ilgtspējīgus politiskus risinājumus vai efektīvas stratēģijas, kas vērstas pret terorismu un vardarbīgu ekstrēmismu, nevar īstenot bez sieviešu aktīvas līdzdalības šajos centienos. ES īpašu uzmanību pievērsīs vardarbībai un nedrošībai, ar ko saskaras sievietes un meitenes šajā reģionā, un aicina nekavējoties izbeigt jebkāda veida seksuālu un uz dzimumu balstītu vardarbību.
7. Humānā palīdzība un ilgtermiņa palīdzība vēl aizvien būs svarīgi balsti ES atbildes pasākumiem uz krīzes sekām, humāno palīdzību jo īpaši koncentrējot uz neaizsargātākajām iedzīvotāju grupām, tostarp bērniem. Humānajai palīdzībai joprojām jābūt nošķirtai no militārām operācijām, un tai ir jānonāk pie visiem tiem cilvēkiem, kuriem tā ir nepieciešama, neatkarīgi no to politiskās, reliģiskās, etniskās vai citas piederības vai to ģeogrāfiskās atrašanās vietas, pamatojoties vienīgi uz vajadzībām, un tā ir jāsniedz, pilnībā ievērojot humānās rīcības humānisma principus – neitralitāti, objektivitāti, cilvēcīgumu un neatkarību, kā noteikts Eiropas konsensā par humāno palīdzību. Tā paliks stingri nodalīta no ES rīcības pārējiem virzieniem un nebūs tiem pakārtota.

ES ar dziļām bažām norāda, ka samazinās iespēja piekļūt tiem, kam nepieciešama humānā palīdzība. ES aicina visas puses ievērot starptautiskās tiesības, tostarp starptautiskās humanitārās tiesības un cilvēktiesības, un vienmēr nodrošināt civiliedzīvotāju un ārstniecības objektu aizsardzību, kā arī drošu un netraucētu piekļuvi visiem cilvēkiem, kuriem ir vajadzīga palīdzība. ES nosoda visus uzbrukumus humānās palīdzības darbiniekiem un mēģinājumus ierobežot humānās palīdzības pieejamību.

8. ES stingri nosoda *ISIL/Da'esh* darbības, ar ko apzināti iznīcina arheoloģisko un kultūras mantojumu Sīrijā un Irākā, un to pamatā esošo ekstrēmisma ideoloģiju, atzīmējot, ka šādas darbības var būt pielīdzināmas kara noziegumam saskaņā ar Romas Starptautiskās Krimināltiesas Statūtiem. ES ir apņēmusies palīdzēt dokumentēt un aizsargāt Sīrijas un Irākas mantojumu, vienlaikus sperot attiecīgus soļus saskaņā ar ANO Drošības padomes Rezolūciju 2199, lai novērstu kultūras vērtību nelegālu tirdzniecību, norādot, ka šāda kultūras artefaktu nelikumīga tirdzniecība tieši veicina *ISIL/Da'esh* un citu teroristu organizāciju finansēšanu.
9. ES uzteic ievērojamās pūles, ko visas valstis ir pielikušas, sniedzot patvērumu bēgļiem un piedāvājot tiem aizsardzību. Tā netaupīs spēkus, lai palīdzētu tām sniegt aizsardzību un palīdzību bēgļiem un neaizsargātām uzņēmējkopienām, palielināt izturētspēju un ievērot starptautiskās tiesības, standartus, konvencijas un humānisma principus, tostarp izmantojot jauno Eiropas Savienības Reģionālo ieguldījumu fondu reaģēšanai uz krīzi Sīrijā (*Madad* fondu), kas ir atvērts visiem līdzekļu devējiem. *Madad* fonds darbosies ciešā saistībā ar esošajiem finansēšanas mehānismiem un saskaņā ar attiecīgiem valsts un starptautiska mēroga plāniem –atbilstīgi ANO Reģionālajā bēgļu un izturētspējas plānā izklāstītajām prioritātēm –, lai atbalstītu efektīvu starptautisko reakciju uz krīzi.
10. ES joprojām pilnībā apzinās milzīgās drošības problēmas, ko krīzes rada reģionā, jo īpaši Libānā un Jordānijā. ES uzsver pašlaik sniegtā ES un dalībvalstu atbalsta nozīmi, un tā atkārtoti pauž apņēmību meklēt iespējas, kā palielināt atbalstu abām valstīm, lai risinātu minētās problēmas.

11. Padome sadarbosies ar Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) un Komisiju to attiecīgajās kompetences jomās, lai plānoti, ātri un koordinēti īstenotu stratēģiju, tostarp apmainoties ar paraugpraksi un informāciju. Tā darīs visu iespējamo, lai mobilizētu pienācīgu palīdzību divpusējā līmenī papildus palīdzības paketei EUR 1 miljarda apmērā no ES budžeta, lai sniegtu būtisku kopēju atbalstu stratēģijas īstenošanai.

Padome, EĀDD un Komisija pārraudzīs stratēģijas, tostarp pusgada ziņojumu, īstenošanu.

**

SĪRIJA

12. Šobrīd, kad konflikts Sīrijā ilgst jau piekto gadu, ES atkārtoti, ka noturīga risinājuma rašanai ir steidzami nepieciešams Sīrijas vadīts iekļaujošs politiskais process, lai īstenotu pāreju, pamatojoties uz Ženēvas 2012. gada 30. jūnija paziņojumu un atbilstīgi attiecīgajām ANO DP rezolūcijām, lai valsts saglabātu vienotību, suverenitāti un teritoriālo integritāti. Sīrijā nav iespējams panākt ilgstošu mieru, kamēr netiek pievērsta uzmanība visu Sīrijas sabiedrības daļu paustajai pamatotajai neapmierinātībai un to cerībām.
13. Asada (*Assad*) režīma nežēlīgais karš pret savu tautu, masveidīgi cilvēktiesību pārkāpumi un sistemātiski šķēršļi, kas traucē veikt demokrātiskas reformas, – tas viss ir būtiski sekmējis *ISIL/Da'esh* ietekmes palielināšanos Sīrijā. Lielās cilvēku ciešanas vēl vairāk palielina neizturamā vardarbība, ko īsteno *ISIL/Da'esh* un citas teroristu grupas, piemēram, *Jabhat al-Nusra*, kā arī dažādie Sīrijā esošie paramilitārie grupējumi. Savas politikas un rīcības dēļ Asada režīms nevar būt partneris cīņā pret *ISIL/Da'esh*.

14. ES atkārtro, ka tā pilnībā atbalsta ANO īpašā sūtņa Sīrijā Stafana de Misturas (*Staffan de Mistura*) centienus panākt stratēģisku vardarbības mazināšanu, kam būtu jāatvieglo iedzīvotāju ciešanas un kas kalpotu par pamatu ilgtspējīgam un iekļaujošam politiskam procesam, ar kuru īstenotu pāreju un kurš atbilst visu Sīrijas iedzīvotāju cerībām. ES aicina visas puses Sīrijā izrādīt skaidru un konkrētu apņemšanos īstenot šo procesu. ES mudina visus, kam ir kāda ietekme uz minētajām pusēm, un jo īpaši Asada režīmu izdarīt uz tām spiedienu, lai tās izbeigtu visa veida vardarbību un konstruktīvi iesaistītos minētajā procesā. ES stingri nosoda vardarbības pastiprināšanu, tostarp Alepo, ko īsteno Asada režīms un kas apdraud De Misturas centienus.
15. ES ir gatava nekavējoties sniegt praktisku atbalstu, tiklīdz Alepo un citviet tiks nodrošināta vietēja karadarbības pārtraukšana saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām.

Vienlaikus tā meklēs veidus, kā vēl vairāk palielināt atbalstu, ko tā turpina sniegt vietējai pārvaldei un administrācijai, pamatpakalpojumu atjaunošanai un normālas situācijas atgūšanai apgabalos, kur ir mazinājusies vardarbība, tostarp izmantojot Sīrijas Atjaunošanas ieguldījumu fondu (*SRTF*), kas jau darbojas no Gaziantepas.

16. ES uzsver, ka ir svarīgi saglabāt valsts struktūras un funkcijas, lai Sīrijas iedzīvotājiem nodrošinātu drošību, kārtību un pamatpakalpojumu sniegšanu.
17. ES ir apņēmības pilna atbalstīt visus centienus rast politisku risinājumu abpusējas vienošanās ceļā, pamatojoties uz Ženēvas 2012. gada 30. jūnija paziņojumu un saskaņā ar attiecīgām ANO DP rezolūcijām. Lai šiem centieniem būtu panākumi, tiem ir jābūt iekļaujošiem –, proti, tajos jāiesaista sievietes un pilsoniskā sabiedrība – koordinētiem, un līdztekus tiem jāveic uzticības veicināšanas pasākumi, piemēram, jāizbeidz plaša mēroga bombardēšana, jo īpaši ar tvertņveida bumbām, un patvaļīga aizturēšana. ES aktīvi mudinās starptautiskās kopienas locekļus, kuriem ir ietekme uz pusēm Sīrijā, uzņemties īpašu atbildību par to, lai šādiem centieniem būtu panākumi.

18. Izšķiroša loma šajā procesā ir mērenajai opozīcijai gan Sīrijā, gan ārpus tās. Tā ir būtisks elements gan attiecībā uz turpmāku politisku noregulējumu, gan arī cīņā pret ekstrēmistu grupām uz vietas. ES atzinīgi vērtē to, ka Sīrijas Revolucionāro un opozīcijas spēku nacionālā koalīcija (*SOC*) palīdz mērenajām grupām apvienoties uz kopīgas stratēģijas pamata, lai Sīrijas iedzīvotājiem dotu izvēles iespēju, un aicina šos centienus turpināt. Tā turpinās atbalstīt visus centienus sasniegt šo mērķi. ES turpinās sniegt politisku un praktisku atbalstu mērenajai opozīcijai.
19. Kamēr vien turpināsies represijas, ES turpinās līdzšinējo politiku, proti, tā piemēros papildu sankcijas, kas vērstas pret režīmu un tā atbalstītājiem. Šajā sakarā ES atgādina, ka šā mēneša sākumā tā vēl 13 personas un vienības iekļāva to personu un vienību sarakstā, kurām piemēro ierobežojošus pasākumus saistībā ar situāciju Sīrijā.
20. Nopietnas bažas raisa ziņojumi par smagiem, plašiem un sistemātiskiem cilvēktiesību pārkāpumiem un šāda veida ļaunprātīgu rīcību, un reliģiski motivētu vardarbību. ES atzinīgi vērtē ANO izmeklēšanas komisijas devīto ziņojumu un nosoda tajā detalizēti aprakstītos noziegumus pret cilvēci un cilvēktiesību pārkāpumus, un šāda veida ļaunprātīgu rīcību, ko konkrēti ir pastrādājuši Asada režīms un teroristu grupas. ES atbalsta izmeklēšanas komisijas pilnvaru atjaunošanu. Tā atbalsta arī Sīrijā veikto noziegumu dokumentēšanu, lai garantētu, ka visi vainīgie tiek saukti pie atbildības. ES atkārtoti pauž aicinājumu Drošības padomei jautājumu par situāciju Sīrijā nodot izskatīšanai Starptautiskajā Krimināltiesā.
21. ES atzinīgi vērtē ANO Drošības padomes Rezolūciju 2209 un tās VII nodaļas noteikumus, kuros asi nosodīta jebkādas toksiskas vielas, piemēram, hlora, kā ieroča izmantošana Sīrijā. ES atkārtoti nosoda gāzveida hlora kā ķīmiska ieroča izmantošanu, ko īsteno Asada režīms; tas ir klajš starptautisko tiesību pārkāpums un var tikt kvalificēts kā kara noziegums un noziegums pret cilvēci. ES uzsver, ka visi, kas ir atbildīgi par šādiem šausminošiem nodarījumiem, jāsauc pie atbildības.

ES aicina Asada režīmu pagarināt pilna apmēra sadarbību ar Ķīmisko ieroču aizlieguma organizācijas faktu vākšanas misiju. ES atkārtoti, ka tā ir gatava atbalstīt pasākumus, kas ir paredzēti šajā un iepriekšējās rezolūcijās.

22. ES ar nopietnām bažām norāda, ka vajadzības humānās palīdzības jomā turpina pieaugt, savukārt nokļūšana pie neaizsargātiem iedzīvotājiem kļūst arvien sarežģītāka. ES nosoda Asada režīma ilgstošo nepiekāpību humānās palīdzības sniegšanas jautājumā un administratīvo procedūru izmantošanu, lai kavētu ātru un regulāru palīdzības sniegšanu, tostarp medicīnas materiālu piegādi. ES vēlreiz aicina visas puses, jo īpaši Asada režīmu, pilnībā īstenot ANO Drošības padomes Rezolūciju 2139, 2165 un 2191 noteikumus. ES meklēs iespējas aktīvāk īstenot minētās rezolūcijas, lai sniegtu palīdzību, kas sniedzas pāri robežām un frontes līnijām, ar mērķi palīdzēt tiem Sīrijas iedzīvotājiem, kuriem tas ir visvairāk nepieciešams. ES nosoda arī ilgstošos civiliedzīvotāju aplenkumus un atgādina, ka režīma galvenais pienākums ir nodrošināt savas tautas aizsardzību. ES dziļas bažas raisa fakts, ka *ISIL/Da'esh* ir nopietni ietekmējusi humānās palīdzības organizāciju un darbinieku klātbūtni un darbību Sīrijas ziemeļu daļā, tādējādi traucējot to veikto humānās palīdzības sniegšanas darbu.
23. Starptautiskajā reakcijā uz krīzi Sīrijā ES un tās dalībvalstis ir ieguldījušas visvairāk: tās līdz šim ir mobilizējušas vairāk nekā 3,2 miljardus euro ārkārtas un atjaunošanas palīdzības sniegšanai tām personām, ko ietekmējis konflikts Sīrijas teritorijā, un bēgļiem, kā arī uzņēmējām kopienām kaimiņos esošajā Libānā, Jordānijā, Irākā un Turcijā. Tuvojoties trešajai Sīrijas jautājumiem veltītajai starptautiskās humānās palīdzības sniedzēju konferencei, kas 31. martā notiks Kuveitā, Padome atkārtoti apstiprina dalībvalstu apņemšanos līdztekus Eiropas Komisijas finansējuma paketei nākt klajā ar nozīmīga apmēra saistībām jauna humānās palīdzības un attīstības finansējuma izteiksmē, kas atbilstu šīs krīzes apmēriem un tam, cik tā ieilgusi. Turklāt Padome aicina arī visus starptautiskos partnerus nākt klajā ar ievērojamu apņemšanos Kuveitā un ilgākā termiņā pastiprināt arī līmeni un prognozējamību, ar kādu tiek sniegts to attiecīgais atbalsts cilvēkiem, ko skārusi Sīrijas krīze reģionā.

**

IRĀKA

24. ES atkārtoti apliecina stingru atbalstu Irākas vienotībai, suverenitātei un teritoriālajai integritātei. Tā arī uzsver savu stingro atbalstu premjerministra al Abadi (*al-Abadi*) vadītajai Irākas valdībai un atzinīgi vērtē valdības apņemšanos turpināt īstenot reformas un visaptverošu dialogu, lai sasniegtu iekļautību, nacionālo izlīgumu un ilgtermiņa mieru un stabilitāti, un šajā sakarā atzinīgi vērtē konkrēto vairākās jomās sasniegto progresu, tostarp budžeta pieņemšanu. ES aicina valdību un pārstāvju padomi pastiprināt savus reformu centienus, lai ātrā tempā panāktu efektīvu progresu. Tā uzsver, cik svarīgi ir vienoties par ieņēmumu un naftas nodošanu starp Irākas federālo valdību un Kurdistānas reģiona valdību, un aicina abas puses konstruktīvi risināt citus neatrisinātus jautājumus. Tā aicina šā reģiona valstis atbalstīt Irākas valdību tās centienos Irākā atjaunot noturīgu mieru un stabilitāti.
25. ES pauž nožēlu par *ISIL/Da'esh* pastāvīgo klātbūtni un varasdarbiem Irākā un uzsver, ka ir jārisina pamatā esošā politiskā un drošības krīze Irākā, lai uzveiktu *ISIL/Da'esh* un lai sasniegtu ilgtermiņa stabilitāti. Tā mudina visas Irākas sabiedrību veidojošās grupas apvienoties cīņā pret *ISIL/Da'esh*. Ziņojumi par smagiem un plaši izplatītiem cilvēktiesību pārkāpumiem, nelikumībām un reliģiski motivētu vardarbību vieš nopietnas bažas. ES uzsver to, cik svarīgi Irākas stabilitātes atjaunošanā ir pilnībā ievērot starptautiskās tiesības, cilvēktiesības un tiesiskumu. Tā nosoda vairāku bruņotu grupu veiktās ārpustiesas nonāvēšanas, par kurām pēdējā laikā ziņots, un atgādina, ka cīņa pret terorismu vainagosies panākumiem tikai tad, ja tā notiks, pilnībā ievērojot starptautiskās cilvēktiesības. Tā akcentē, ka ir svarīgi atjaunot iekļaujošus un demokrātiski kontrolētus Irākas drošības spēkus, un uzsver, ka visām bruņotajām grupām ir jāpakļaujas Irākas valsts pavēlēm un kontrolei un ka personas, kas vainīgas pie pārkāpumiem un nelikumībām, ir jāsauc pie atbildības. ES atkārtoti apstiprina savu Irākai pausto aicinājumu pievienoties Romas Statūtiem.

26. ES pauž aicinājumu Irākas valdībai, kā arī Kurdistānas reģiona valdībai darīt visu, kas to spēkos, lai nodrošinātu, ka humānā palīdzība nonāk pie visām iekšzemē pārvietotajām personām un bēgļiem, ievērojot starptautiskās tiesības un humānisma principus. ES aicina visas attiecīgās iestādes pastiprināt pašreizējos iekšzemē pārvietoto personu reģistrācijas centienus un piedāvāt vienlīdzīgu aizsardzību visām Irākas sabiedrību veidojošajām etniskajām un reliģiskajām kopienām, kā arī Sīrijas bēgļiem. Tā uzsver, cik svarīgi ir nostiprināt civilmilitāro koordināciju, kā tas paredzēts saskaņā ar humanitārajām tiesībām.

ES un tās dalībvalstis 2014. gadā ir bijušas otrās lielākās humānās palīdzības sniedzējas, reaģējot uz krīzi Irākā, nodrošinot neatliekamu humāno palīdzību 163 miljonu euro apmērā. ES 2015. gadā savus humānās palīdzības centienus pastiprinās vēl vairāk.

27. ES pauž pilnu atbalstu Irākas valdības, kā arī Kurdistānas reģiona valdības centieniem turpināt īstenot vajadzīgās reformas daudzos dažādos sektoros. ES pauž apņemšanos cieši sadarboties ar partneriem no Irākas, izmantojot visus tās rīcībā esošos instrumentus, kā izklāstīts kopīgajā paziņojumā, tostarp ar ES un Irākas partnerības un sadarbības nolīgumu, izlīguma un miera veidošanas iniciatīvām, pārredzamības un pārskatatbildības pasākumiem, arī drošības sektorā un tiesu sistēmā, kas jānostiprina, palīdzības sniegšanu attīstības jomā, kā arī sadarbību terorisma apkarošanai. Turklāt ES un dalībvalstis saglabā savu apņemšanos sniegt ilgtermiņa palīdzību.

**SĪRIJAI UN IRĀKAI, KĀ ARĪ DA'ESH DRAUDU NOVĒRŠANAI PAREDZĒTĀS ES
REĢIONĀLĀS STRATĒGIJAS ELEMENTI**

Kopsavilkums

Ārlietu padome 2014. gada 20. oktobrī puda ES apņēmību visaptverošā un saskaņotā veidā risināt krīzes Sīrijā un Irākā un vērsties pret draudiem, ko rada Da'esh². Lai to panāktu, Padome aicina Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos / Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieci izstrādāt ES visaptverošu reģionālo stratēģiju.

Šā kopīgā paziņojuma mērķis ir ieskicēt darbības, ko ES un dalībvalstis veiks nolūkā palīdzēt atjaunot mieru un drošību Sīrijā un Irākā. Minēto darbību pamatā ir padziļināta analīze par situāciju abās valstīs, un tiek ņemti vērā faktori, kas veicinājuši pašreizējo krīzi, tostarp represīvie režīmi, bruņotie konflikti, neiekļaujoša un korumpēta pārvalde, cilvēktiesību pārkāpumi, reliģiskā sašķeltība, marginalizācijas izjūta sunnītu iedzīvotāju grupās, kā arī spriedze starp reģionālajām varām un tās negatīvā ietekme uz Sīrijas un Irākas iekšlietām.

Šajā paziņojumā ieskicētie ES atbildes pasākumi balstās uz pašreizējo analīzi un stratēģijām³, turpmāk uzskaitīti minēto atbildes pasākumu mērķi.

- Formulēt ES intereses un noteikt ES pienesumu plašāka mēroga starptautiskajos centienos panākt ilgstošu mieru un drošību Sīrijā, Irākā un plašākā reģionā, kā arī cīnīties pret Da'esh draudiem.
- Panākt papildināmību starp ES un ES dalībvalstu darbībām, uzņemoties līdzatbildību attiecībā uz stratēģiju un nosakot kopīgus mērķus.
- Pievērsties iezīmēm, kas ir kopīgas krīzēm Irākā un Sīrijā (galvenokārt terorisma draudi un nopietnas šo krīžu izraisītās humanitārās sekas), kā arī to īpatnībām.
- Mudināt reģiona valstis uzņemties īpašu atbildību par krīžu izbeigšanu un cīņu ar Da'esh un citu teroristu grupu vardarbīgo ekstrēmismu, kas vispirms apdraud minētās valstis, un piedāvāt to centieniem atbilstošu ES atbalstu.
- Apzināties, lai cik militārās darbības īstermiņā var būt nepieciešamas, terorisma apkarošanas un drošības intervencei piemīt objektīvi ierobežojumi. Tādēļ ES atbildes pasākumos tiek uzsvērta ilgstošas un visaptverošas iesaistes nepieciešamība nolūkā novērst konflikta pamatā esošās norises, izmantojot diplomātisko iesaistīšanos un ilgtermiņā atbalstot politiskās reformas, sociālekonomisko attīstību un etniski sašķeltās sabiedrības izlīgumu.

² Tā dēvētā Irākas un Levantes Islāma valsts, kuras akronīms arābu valodā ir Da'esh.

³ 2013. gada 24. jūnija paziņojums JOIN(2013)22 "Par visaptverošu ES pieeju Sīrijas krīzei"; "ES stratēģija attiecībā uz terorisma apkarošanu un ārvalstu kaujiniekiem" (ref. 14451/14), ko 2014. gada 20. oktobrī pieņēma Ārlietu padome.

Šajā kopīgajā paziņojumā izklāstītās darbībās ir savstarpēji papildinošas un tāpēc tās ir lielākoties jāveic vienlaicīgi. Dažādu ierosināto pasākumu sīki izstrādāta prioritārā secība būs jānosaka dinamiski, stratēģijas īstenošanas gaitā, jo ES ir jāreaģē uz mainīgajiem apstākļiem uz vietas un jācenšas panākt papildināmību ar starptautiskās kopienas centieniem.

- *Lai ES sasniegtu tās nospraustos mērķus un nodrošinātu reaģēšanas pasākumu efektivitāti, tai ir jānodrošina ilgtspējīgs un prognozējams finansējums, kas atbilst līdz šim nepieredzētajam vajadzību līmenim reģionā. Tādēļ Komisija ierosina no ES 2015. un 2016. gada budžeta piešķirt palīdzības paketi 1 miljarda euro apmērā. Sīkāka informācija par šo priekšlikumu ir izklāstīta finanšu pārskatā, kas pievienots šim paziņojumam.*

1. KONTEKSTS

Nepieciešamība pēc visaptverošas ES politikas attiecībā uz Sīriju un Irāku

Tuvie Austrumi šobrīd piedzīvo dziļu krīzi. Konflikti Sīrijā un Irākā ir gan minētās krīzes atspulgs, gan virzītājspēks, un to spēja destabilizēt situāciju kaimiņvalstīs un plašākā reģionā aizvien pieaug. Šīs krīzes ir izraisījušas humāno katastrofu, kas skar vairāk nekā 13,5 miljonus cilvēku, kuri ir bijuši spiesti pamest savas mājas (3,8 miljoni Sīrijas bēgļu ir devušies uz kaimiņvalstīm, *UNHCR* paredz, ka līdz 2015. gada beigām šis skaits pieaugs līdz 4,3 miljoniem, Sīrijā vien valsts iekšienē pārvietoto personu skaits ir 7,6 miljoni), un vairāk nekā 17 miljoniem cilvēku ir vajadzīga humānā palīdzība (12,2 Sīrijā un 5,2 Irākā).

Pēc vairāk nekā četrus gadus ilga konflikta Sīrijā *Da'esh* paziņojums par saviem plāniem kļūt par alternatīvu, ideoloģiski radikālu valsti ir izrādījies pievilcīgs ekstrēmistiem visā reģionā un aiz tā robežām, jo īpaši atsevišķos Sīrijas un Irākas apgabalos, kur valsts vara ir iedragāta un kur dominē politiskās un sociālekonomiskās marginalizācijas izjūta.

Tā kā ES ir svarīga dalībniece reģionā, tai ir pienākums nodrošināt, ka tā efektīvi un saskaņoti izmanto savu ietekmi un daudzos instrumentus nolūkā aizsargāt cilvēku dzīvību, cilvēku cieņu un cilvēktiesības, un ciešā sadarbībā ar reģionālajiem un starptautiskajiem partneriem palīdzēt risināt šīs krīzes. Konkrēti šī stratēģija balstīsies uz un papildinās *ES stratēģiju attiecībā uz terorisma apkarošanu un ārvalstu kaujiniekiem* un kopīgo paziņojumu "*Par visaptverošu ES pieeju Sīrijas krīzei*". Turklāt ir pārlicinoši iemesli, kāpēc tas ir ES pašas interesēs pastiprināt savu iesaisti Sīrijā, Irākā un to kaimiņvalstīs, tostarp: Eiropas ārpolitikas pamatā esošu vispārēji atzītu pamatvērtību un pamattiesību pārkāpums; valsts iestāžu disfunkcijas un politiskā haosa risks pārslogotajās bēgļu uzņemtajās valstīs, piemēram, Libānā un Jordānijā, kas palielinās migrācijas spiedienu, ko rada nepieciešamība pārvietot iedzīvotājus un ar to saistītā cilvēku tirdzniecība; teritorijas, kas aptver divas valstis, nonākšana *Da'esh* kontrolē; risks, ka teroristi citās valstīs sāk darboties pēc *Da'esh* parauga un ka pieaugs reģiona destabilizācija; apdraudējums ES drošībai, ko rada ES pilsoņi (un citi), kas ir pievienojušies teroristu grupām kā ārvalstu teroristi-kaujinieki; risks zaudēt Sīriju un Irāku kā partneres ilgtspējīga miera panākšanai Tuvajos Austrumos, kā arī tirdzniecības partneres un enerģijas piegādātājas; kultūras mantojuma zudums.

Situācijas raksturojums

Kopš militārā apvērsuma 1966. gadā, kad pie varas nāca autokrātiskā *Baath* partija, **Sīrija** pieredzēja represīvu stabilitātes un starpkonfesionalās līdzāspastāvēšanas posmu. Bašārs al Asads nāca pie varas pēc tēva nāves 2000. gadā ar solījumiem par pakāpeniskām politikas un ekonomikas reformām; šie solījumi netika pietiekamā mērā izpildīti. Sīrijas ekonomikas atvēršana un tai sekojošā privātā sektora izaugsme atklāja pamatīgu sociālo nevienlīdzību. Nepieciešamās strukturālās reformas, ko ES mudināja veikt, piedāvājot Sīrijai Asociācijas nolīguma izredzes ⁴, tā arī netika pilnībā īstenotas. Valsts ekonomikas liberalizācija veicināja ekonomisko izaugsmi, no kuras lielā mērā ieguvējas bija ar režīmu un tā drošības struktūrām saistītās amatpersonas, nenodrošinot stabilu un taisnīgu attīstību.

Asada režīms 2011. gadā brutāli apspieda Sīrijas miermīlīgās protesta kustības, kuru pamatā bija demokrātiskie centieni, ko iedvesmoja “arābu pavasara” notikumi citās valstīs un neapmierinātība ar dominējošo neiekļaujošo politisko un ekonomisko kārtību. Tā rezultātā daļa Sīrijas iedzīvotāju uzsāka bruņotus nemierus. Asada režīma brutālā protestu un nemieru apspiešana, plaši cilvēktiesību pārkāpumi un sistemātiski likti šķēršļi demokrātiskām reformām, kā arī ietilgušais konflikts, kura beigas nav paredzamas, apspiežot mēreno opozīciju, pakāpeniski sekmēja ekstrēmistu grupu ietekmi. Tas, ka karojošajās pusēs saņēma atbalstu no ārpuses, vēl vairāk saasināja situāciju. Pieauga *Jabhat al-Nusra*, kas ir oficiālais *Al Qaeda* atzars Sīrijā, un vēlāk arī *Da'esh* spēja piesaistīt sekotājus un rīcībspēja. *Da'esh* 2014. gadā jo īpaši paplašināja savu kontroli ar naftas un gāzes atradnēm bagātajos apgabalos Sīrijas austrumos un Irākas rietumos un pār robežšķērsošanas punktiem gar Sīrijas-Turcijas robežu, par kuriem *Da'esh* iepriekš bija konflikti ar citām bruņotajām grupām.

Irākā pēc Sadama Huseina režīma krišanas 2003. gadā sekoja nestabilitāte, konflikti reliģisko kopienu starpā un teroristu vardarbība, pret kuru intensīvi vērsās starptautiskā kopiena, tostarp ES, lai atbalstītu Irāku tās pārveides procesā. ES 2012. gadā parakstīja partnerības un sadarbības nolīgumu (PSN) ar Irāku. Tomēr, lai gan spēkā stājās demokrātiska Konstitūcija, pieauga naftas ražošanas apjomi un uzlabojās makroekonomiskā stabilitāte, Irākas pārejas procesu apgrūtināja pastāvīgā vardarbība, politiskā nestabilitāte, autoritārisms, neiekļaujoša valdības politika, augsts korupcijas līmenis, kā arī – trūka strukturālu ekonomisko reformu.

Šīs negatīvās tendences pastiprinājās pēc tam, kad 2011. gada beigās valsti pameta ASV karaspēks. Daudzi sunnīti jutās arvien atsvešinātāki no politiskā risinājuma, kas iedibināts pēc 2003. gada, šādu iemeslu dēļ: atstumtība no politisko lēmumu pieņemšanas; nepietiekama ekonomikas un sociālās jomas attīstība sunnītu apdzīvotajos apgabalos, kā rezultātā netiek nodrošināti adekvāti pamatpakalpojumi; patvaļīga *Ba'ath* partijas ietekmes mazināšanas politikas īstenošana; Sadama valdīšanas laikā pieņemtā militārā personāla izslēgšana no Irākas drošības spēkiem (*ISF*); brutāla sunnītu apdzīvoto apgabalu kontrole, tostarp dokumentēta sunnītu pilsoņu nogalināšana; vājš cilvēktiesību regulējums; un plaši izplatīta korupcija un nepotisms. Tajā pašā laikā šītu kopiena pēc vairāku gadu apspiešanas no sunnītu puses nostiprināja savu vietu jaunajā kārtībā, bet šītu kontrolētā valdība tā arī neieguva pilnu atbalstu visā valstī. Sunnītu teroristu uzbrukumi šītiem padziļināja reliģisko sašķeltību. Sākot ar 2013. gadu sunnītu iedzīvotāju daļas sacēlās pret federālo valdību, paverot iespējas jaunām teroristu grupām, kas iedvesmojušās no *Al-Qaeda*, jo īpaši *Da'esh* un *Neo-Baathist* grupām, kuras 2014. gada jūnijā pārņēma kontroli pār plašām teritorijām Irākas rietumos un ziemeļos.

⁴

Sarunas par Asociācijas nolīgumu notika 1997. un 2004. gadā un atkārtoti 2008. gadā, bet tas tā arī netika parakstīts.

Da'esh tādējādi savu mērķu sasniegšanai izmantoja neapmierinātās sunnītu iedzīvotāju daļas gan Sīrijā, gan Irākā.

Da'esh radītie draudi Sīrijai, Irākai un kaimiņvalstīm

Da'esh un citas teroristu grupas Sīrijai, Irākai, plašākam reģionam un starptautiskajai kopienai kopumā rada jauna veida draudus.

- Organizācija *Da'esh* ir pārrobežu fenomēns, kas aptver divas suverēnas valstis. Tās nolūks ir iegūt valsts varu (kontrolēt teritoriju, rīkoties ar ieņēmumiem, lai finansētu centrālā budžeta izveidi, uzlikt nodokļus, sniegt pamatpakalpojumus, utt.). Tās īpaši pamanāmās teroristu un noziedzīgās darbības Sīrijā un Irākā papildina militārās darbības, kas līdzinās nemieriem. Līdzīgas organizācijas vairākās arābu, Āfrikas un Āzijas valstīs pauž uzticību un atbalstu *Da'esh*.
- *Da'esh* ciniski izmanto Islāma politiskās vēstures zelta laikmeta tēlus. Kalifāts tiek pasniegts kā tiekšanās uz politisku un kultūras vienotību. Tā ir paziņojusi par mērķi paplašināt savu teritoriju, iekļaujot kaimiņvalstis, piemēram, Libānu, Jordāniju un Persijas līča valstis. *Da'esh* piemīt vēl nepieredzētas teritoriālās ambīcijas, spējas, informēšanas un sadarbības tīklu veidošanas metodes, jo īpaši, pateicoties sociālo plašsaziņas līdzekļu lietpratīgai izmantošanai. Tās darbības piesaista citu grupu interesi reģionā, Ziemeļāfrikā un Aizsahāras Āfrikā un Āzijā. Dažas no tām ir izteikušas uzticību *Da'esh*. Tā dēvētā "kalifāta" pasludināšana, pēc kā sekoja starptautisku militāru darbību uzsākšana nolūkā vērsties pret šiem terorisma draudiem, piesaistīja būtisku skaitu ārvalstu teroristu-kaujnieku, kas pievienojas grupai Sīrijā un Irākā.
- Kā daļu no tīšas taktikas nolūkā īstenot savu varu apgabalos, kur valsts vara ir iedragāta, *Da'esh* veic nežēlīgus cilvēktiesību pārkāpumus, kas uzskatāmi par noziegumiem pret cilvēci un kara noziegumiem, tostarp civiliedzīvotāju masu slepkavības, paverdzināšanu, spīdzināšanu, patvaļīgu nāvēssodu izpildi un plašos apmēros seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, vērsties ne tikai pret etniskajām un reliģiskajām minoritātēm, bet arī tiem sunnītu kopienas locekļiem, kuri viņuprāt rada apdraudējumu. Tas jau ir izraisījis iedzīvotāju vērienīgu pārvietošanu reģionā, radījis ievērojamas traumas pārvietotajiem cilvēkiem, jo īpaši sievietēm un bērniem, bēgļu masveida pieplūdumu kaimiņvalstīs un migrācijas spiediena uz ES palielināšanos.
- *Da'esh* atbalsta nelikumīgu arheoloģisko izrakumu veikšanu kultūras objektos, un cilvēces mantojuma vietas, tostarp pasaules kultūras mantojuma īpašumu, izmanto militārām vajadzībām, tādējādi to pakāpeniski iznīcinot.
- Tā var kļūt par teroristu organizāciju, kas pati sevi finansē, gūstot ieņēmumus no tādiem avotiem kā nelikumīga naftas un citu izejvielu tirdzniecība, nodokļu uzlikšana, cilvēku tirdzniecība, nelikumīga kultūras preču tirdzniecība, nolaupīšana ar izpirkuma maksas izspiešanu un laupīšana (tostarp banku laupīšana), tādējādi kļūstot neatkarīga no ziedojumiem, ko tā saņem no reģionālajiem sponsoriem.

Kurdu jautājums

Vardarbības straujais uzliesmojums pamudināja kurdu kopienas stiprināt pašpārvaldi vai censties iegūt neatkarību, vienlaikus ietekmējot abu valstu integritāti un, iespējams, ilgtermiņa stabilitāti.

Ilgadējās domstarpības starp Kurdistānas reģionu un federālo valdību Irākā, piemēram, par pastāvīga mehānisma ieņemumu sadalei pieņemšanu (ogļūdeņražu likums) un par vienošanos attiecībā uz strīdus teritoriju statusu, tagad palielina kopējo uzdevumu slogu, kas Irākas valdībai steidzami jārisina papildus tās centieniem sakaut *Da'esh*.

Sīrijas režīms kopš 2011. gada sākuma piespieda Sīrijas kurdus atturēties no dalības Sīrijas protestos apmaiņā pret Sīrijas ziemeļaustrumu reģionos esošo galvenokārt kurdu apdzīvoto teritoriju *de facto* autonomiju. Kopš *Da'esh* izveidošanas cīņā ar to priekšplānā izvirzījās Sīrijas kurdī, pievienojoties kurdiem no kaimiņvalstīm. Vispirms tie aizstāvēja galvenokārt kurdu apdzīvotos apgabalus Sīrijā (2013. gadā) un Irākā (Sindžāras kalnā 2014. gadā) un piekļuvi pārējam Irākas Kurdistānas reģionam no Sīrijas puses. Pēc tam viņi arī aizstāvēja aplenkto Kobanes pilsētu un citus galvenokārt kurdu apdzīvotos pašpasludinātos "autonomos kantonus".

ES atbalsts kurdu bruņotajai pretestībai *Da'esh* būtu jāpapildina ar spēcīgu apstiprinājumu reģiona valstīm, ka ES turpinās ievērot to teritoriālo integritāti.

Domino efekta risks attiecībā uz kaimiņvalstīm

Libāna

Sīrijas konflikts un liels skaits reģistrētu un neregistrētu bēgļu Libānā (aptuveni 1,2 miljoni 2015. gada janvārī, kas ir vairāk nekā 25 % no Libānas iedzīvotājiem) saasina pastāvošos saspīlējumus Libānas sabiedrībā, iestādēs un kopienās un turklāt tas rada spiedienu uz ierobežotajiem dabas resursiem. Kaut arī Libānas valdība nolēma īstenot tā dēvēto "norobežošanās politiku" no konflikta Sīrijā, pamatojoties uz 2012. gada jūnija Babdas (*Baabda*) deklarāciju, *Hezbollah* un sunnītu teroristu grupas pakāpeniski pastiprināja savu tiešu dalību konfliktā. Sadursmes starp Libānas drošības spēkiem un Sīrijas bruņotajām grupām Aarsalā, *Bekaa* austrumu daļā 2014. gada augustā un atkārtotas sadursmes Tripolē uzsvēra Libānai, jo īpaši tās ziemeļu daļai, radīto apdraudējumu.

Jordānija

Jordānijā ir stipri viendabīgāks iedzīvotāju kopums nekā Libānā, vismaz ciktāl tas attiecas uz reliģisko piederību. Taču vairāk nekā 600 000 Sīrijas bēgļu rada slogu attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu un ierobežotajiem dabas resursiem, jo īpaši ūdens resursiem. Tāpat kā Libānā, jautājums par piekļuvi izglītībai un darba iespējām rada risku nākotnē un tas ir jāatrisina.

Turcija

Ar vairāk nekā 1,65 miljoniem Sīrijas bēgļu Turcijas teritorijā (valdības dati) Turcija uzņem vislielāko Sīrijas bēgļu kopienu. Tā arī sniedz ievērojamu humāno palīdzību (saskaņā ar valdības aplēsēm vairāk nekā 4 miljardus dolāru kopš 2011. gada). Turcija aicina pastiprināt starptautisko atbalstu, lai pārvarētu krīzes sekas.

2. MĒRKI

Šīs stratēģijas vispārējie mērķi ir cīnīties pret *Da'esh* un citu teroristu grupu radītajiem draudiem reģionam un starptautiskajai stabilitātei un vienlaikus radīt apstākļus iekļaujošai politiskajai pārejai Sīrijā un ilglaicīgai stabilitātei Sīrijā un Irākā, kā arī reģiona valstīs, kas uzņem bēgļus, tajā pašā laikā mazinot cilvēku ciešanas, ko rada notiekošā vardarbība un cilvēku pārvietošana.

- Stratēģija paredz kombinētu politiskā līmeņa un ierēdņu līmeņa diplomātijas iesaisti, komunikācijas darbu un praktiskus atbalsta pasākumus. Lai sasniegtu noteiktos mērķus un nodrošinātu ES reaģēšanas pasākumu efektivitāti, tai ir jānodrošina ilgtspējīgs un prognozējams finansējums, kas atbilst līdz šim nepieredzētajam vajadzību līmenim reģionā. Tādēļ Komisija ierosina no ES 2015. un 2016. gada budžeta piešķirt palīdzības paketi 1 miljarda eiro apmērā. Sīkāka informācija par šo priekšlikumu ir izklāstīta finanšu pārskatā, kas pievienots šim paziņojumam.

Svarīgs nosacījums veiksmīgai ES stratēģijas īstenošanai ir sinerģijas un papildināmības panākšanas starp ES un ES dalībvalstu darbībām gan politiskajā, gan operatīvajā līmenī. Politiskā līmenī ar šo stratēģiju būtu jānodrošina pamats ES un dalībvalstu diplomātisko centieniem labākai saskaņošanai. Jo īpaši operatīvajā līmenī ar šo stratēģiju būtu jānodrošina visaptverošs satvars, lai palielinātu finansējumu, kā arī ES līdzekļu devēju koordināciju un kopīgu plānošanu (tostarp, izmantojot ES reģionālo ieguldījumu fondu, kas izveidots, reaģējot uz krīzi Sīrijā, “*Madad*” fonds). Dalībvalstis tiek mudinātas turpināt mobilizēt palīdzību divpusējā līmenī, lai nodrošinātu to, ka kolektīvie atbildes pasākumi atbilst vismaz no ES budžeta atbalstītajiem centieniem.

Humanitārās palīdzības sniegšana neaizsargātākajām iedzīvotāju grupām turpināsies, pamatojoties uz vajadzībām un pilnībā ievērojot starptautiski atzītos humānās palīdzības principus — cilvēcību, neitralitāti, objektivitāti un neatkarību.

2.1. MĒRKI, KAS KOPĪGI SĪRIJAI, IRĀKAI UN CITĀM SKARTAJĀM VALSTĪM

2.1.1. Reģionālās sadarbības veicināšana nolūkā atbalstīt drošību un ilgstošu mieru

Lai veicinātu vajadzīgās izmaiņas, ir būtiski reģionā pastāvīgi uzturēt augsta līmeņa ES diplomātiju. Saskaņā ar Tuvajos Austrumos valdošo sabiedrisko domu reģiona valstis, jo īpaši Persijas līča valstis, Ēģipte, Turcija un Irāna, daudzējādā ziņā ir tieši ieinteresētas un tām ir labākas iespējas sekmēt cīņu pret *Da'esh* nekā plašākai starptautiskajai kopienai. Minētās valstis ir arī ieinteresētas to darīt, jo Sīrijas un Irākas krīzes domino efekta risks apdraud vispirms tieši šīs valstis. Turklāt nesaskaņas starp galvenajiem reģiona dalībniekiem ir viens no aspektiem, kas veicina vardarbību un spriedzi starp reliģiskajām kopienām Sīrijā, Irākā un citās skartajās valstīs, kurās pieaug *Da'esh* ietekme. Visu šo iemeslu dēļ ES aktīvi jānudina reģionālos dalībniekus uzņemties īpašu atbildību par vēršanos pret *Da'esh* draudiem un par miera veicināšanu šajā reģionā, īpaši pievēršoties jomām, kur viņu intereses sakrīt. ES arī jāveicina un jāstiprina mēreni viedokļi šajā reģionā un jāveicina alternatīvu redzējumu tam, ko pauž teroristu grupas.

ES iesaistes veidi

Mērķtiecīga politiskā un diplomātiskā sadarbība ar reģiona valstīm divpusējā līmenī un kolektīvi Arābu valstu līgas, Persijas līča sadarbības padomes un Islāma sadarbības organizācijas ietvaros, kā arī ar citām valstīm un organizācijām. Iepriekšminētajā sadarbībā papildu *Da'esh* skaidram nosodījumam būtu jāiekļauj dialogs par kultūras daudzveidību, reliģijas un ideoloģijas jautājumiem ar mērķi vērsties pret vardarbīgu ekstrēmismu, atbalstu zinātnes diplomātijai un cita veida cilvēku savstarpējiem kontaktiem un centieni samazināt pārpratumus ES par norisēm reģionā.

2.1.2. *Da'esh* kā militāra spēka un teroristu organizācijas izolēšana un sakaušana un tās ideoloģijas ietekmes ierobežošana

○ To spēku, kas ir noskaņoti pret *Da'esh* atbalstīšana un stiprināšana

Globālās koalīcijas pret *Da'esh*⁵ militārās reaģēšanas ietvaros paredzēts veikt aviācijas uzlidojumus *Da'esh* spēkiem, kā arī piegādāt nāvējošu un nenāvējošu aprīkojumu, nodrošināt apmācības un sniegt izlūkošanas atbalstu Irākas drošības spēkiem (*ISF*) — kurdu *Peshmerga* un, ciktāl tas ir iespējams, tiem, kas pārstāv mēreno opozīciju Sīrijā. Padome šajā nolūkā nav pieņēmusi lēmumu iesaistīties militārās operācijās ES līmenī. Tāpat arī ES nav uzdots koordinēt vai veikt starpnieka pienākumus informācijas apmaiņai par ieroču piegādi vai citu militāro palīdzību, lai gan tas varētu ietilpt plānos. Turklāt Eiropas Savienībai ir jānodrošina, ka tās centieni virzienā arī turpmāk ir pietiekami elastīgi un atbilst militāro operāciju gaitai.

○ Ārvalstu teroristu kaujinieku, līdzekļu un ieroču plūsmas *Da'esh* apturēšana

Saskaņā ar *ES stratēģiju attiecībā uz terorisma apkarošanu un ārvalstu kaujiniekiem*, kas ir daļa no visaptverošās reģionālās stratēģijas, ES pastiprinās centienus, lai izolētu *Da'esh* un novērstu tās darbībai nepieciešamo resursu plūsmu saskaņā ar attiecīgajām ANO DP rezolūcijām un atbilstīgi ES un starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem. Šim nolūkam ir nepieciešams atvērts un pastiprināts politiskais dialogs ar Turciju un Persijas līča valstīm, kas tiek koordinēts ar citiem partneriem (tostarp ASV). Šāds dialogs tiktu apvienots ar praktisku spēju veidošanas atbalstu nolūkā nodrošināt, ka reģiona valstis, nostiprinot robežkontroli, spēj efektīvi novērst ārvalstu kaujinieku radītos draudus, kā arī to, ka pret *Da'esh* tiek efektīvi piemērotas sankcijas un citi pasākumi. Šo pasākumu kopīgais mērķis ir notvert personas, kas iesaistītas noziegumos pret cilvēci un kara noziegumos, cīnīties pret korupciju un kontrabandu, ko izmanto *Da'esh*, un ierosināt tiesvedību pret iesaistītajām personām. Turklāt būs nepieciešama pastiprināta finanšu plūsmas kontrole finanšu iestādēs un tradicionālajos finanšu tīklos.

ES arī centīsies novērst vardarbīgo ekstrēmismu reģiona valstīs, ieviešot deradikalizācijas un radikalizācijas novēršanas programmas. Terorisma apkarošanas / ārvalstu kaujinieku jomā ES atbalsts spēju palielināšanai būs jāsniedz prioritārā kārtā, ņemot vērā partnervalstu spēju nodrošināt atbilstību kritērijiem saistībā ar cilvēktiesībām un pilsoniskajām un politiskajām brīvībām. Galvenā no reformējamām jomām, kas ES būtu jāatbalsta, ir pretterorisma tiesību aktu reforma reģiona valstīs.

⁵ Globālā koalīcija tika izveidota 2014. gada septembrī un to atbalsta vairāk nekā 60 valstis, tostarp galvenās reģiona valstis. ES atbalsta koalīcijas centienus, tostarp militārās darbības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

Lai terorisma apkarošanas centieni veicinātu uzticamību, ir svarīgi nošķirt *Da'esh* un citas teroristu organizāciju grupas, no vienas puses, un grupas, kas pauž nevardarbīgas politiskā islāma formas, no otras puses. Vienam no ES diplomātijas mērķiem jābūt brīdināt par risku, ka šādu grupu apspiešana var izraisīt to radikalizāciju. Ir svarīgi nodrošināt, ka partnervalstu tiesību aktu īstenošanas pasākumi ir nepieciešami un samērīgi un tie nemazina cilvēktiesību aizsardzības obligātos standartus.

ES iesaistes veidi. ES iesaisti šajā jomā veidos dalībvalstu un ES darbības, kuru pamatā būs novērtējums par šo darbību īstenošanas iespējām un mainīgajām prioritātēm. Tostarp būtu jāiekļauj politiskā un ekspertu līmeņa sadarbība ar reģiona valstu attiecīgajām iestādēm; dalībvalstu ieguldījums un finansējums no *Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta (IcSP)*, *Eiropas kaimiņattiecību instrumenta (EKI)* un attiecīgajā gadījumā no *KĀDP*. ES pasākumi ir jāīsteno saskaņā ar ES Pamattiesību hartu.

Ārvalstu kaujinieki

- Veikt pasākumus nolūkā apturēt ārvalstu kaujinieku plūsmu uz Sīriju un Irāku un strādāt ar repatriantiem (sīkāk jānosaka 2015. gada sākumā atbilstoši mērķiem, kas noteikti *ES stratēģijā attiecībā uz terorisma apkarošanu un ārvalstu kaujiniekiem*).
- Sniegt atbalstu Turcijai, Libānai un Jordānijai nolūkā uzlabot robežu drošību.
- Sekmēt spēju veidošanu reģionā nolūkā īstenot ANO DP Rezolūciju 2178, kā arī drošības un robežu pārvaldības jomā, tostarp šādās jomās: sprāgstvielu palieku detektoru izmantojums un zinātība par lidostu infrastruktūras attīstību un izkārtojumu.
- Pastiprināt policijas un tiesu iestāžu starptautisko sadarbību, lai atbalstītu ar ārvalstu kaujiniekiem saistītu lietu izmeklēšanu un saukšana pie atbildības; izsekotu un reģistrētu ārvalstu kaujinieku pārvietošanos, tostarp pieņemot ES tiesību aktus par pasažieru datu reģistra apmaiņu ar ES galvenajiem partneriem saskaņā ar proporcionalitātes principu attiecībā uz datu aizsardzības tiesību ierobežošanu; apzinātu noziedzīgos finansējuma avotus, tostarp tos, kas izriet no cilvēku tirdzniecības; sagrautu nelegālo ieroču / munīcijas piegādes kanālus un novērstu interneta izmantošanu krimināliem mērķiem, proti, teroristu vervēšanai un terorisma izplatīšanai.
- Attīstīt kopīgu iekšējās un ārējās drošības pieeju un saistītos ekspertu tīklus nolūkā vērsties pret jaunām *Da'esh* saziņas un propagandas metodēm.
- Veicināt sadarbību ar Starptautisko Krimināltiesu, tostarp vākt pierādījumus, identificēt noziedzniekus un vākt liecinieku sniegtās liecībās.

Atbildes vēstījums un vardarbīga ekstrēmisma apkarošana (CVE)

- Atbalstīt informācijas kampaņas, ko veic attiecīgie dalībnieki Sīrijā, Irākā un reģionā (tostarp ārvalstu kaujinieku izcelsmes valstīs), lai diskreditētu *Da'esh* ideoloģiju un ziņotu par tās veiktajiem cilvēktiesību pārkāpumiem un vērstos pret citu reģiona grupu vardarbīgo ekstrēmismu un naida runu.
- Atbalstīt projektus vardarbīga ekstrēmisma apkarošanai Libānā un Jordānijā un, iespējams, citās šā reģiona valstīs, kā mērķgrupu izvēloties tās iedzīvotāju grupas, kas visvairāk pakļautas riskam, jo īpaši jauniešus.
- Novērst radikalizāciju cietumos attiecīgajā reģionā un ES, izveidojot reintegrācijas vai izstāšanās programmas aizturētajiem teroristu grupu locekļiem vai tādiem, kas atkārtoti atgriežas ieslodzījuma vietās.
- Mudināt valdības un attiecīgos sabiedrības dalībniekus reģionā veikt mērķtiecīgus pasākumus, lai novērstu un apkarotu radikalizāciju un naida kurināšanu sabiedriskās vietās (tostarp universitātēs).
- *Teroristu finansēšana / sankcijas*
 - Atbalstīt ANO sankcijas, tostarp sarakstus un pasākumus, kas vērsti pret *Da'esh* finansēm. Nodrošināt to pienācīgu īstenošanu un uzraudzību (ar starptautiskās konsultēšanās palīdzību).
 - Sniegt spēju veidošanas atbalstu kaimiņvalstīm cīņā ar terorisma finansēšanu un ar to saistīto korupciju.
 - Mudināt ANO *Al Qaeda* Sankciju komiteju, ņemot vērā ANO DP Rezolūciju 2170, apsvērt to personu un vienību iekļaušanu sarakstā, kuras atbalsta *Da'esh*, piemēram, naftas pagrīdes tirdzniecības starpniekus Sīrijā un Irākā.
 - Ja nepieciešams, ES varētu radīt neatkarīgu sankciju režīmu nolūkā papildināt ANO *Al-Qaida* sankciju režīmu. Izveidojot šādu sankciju režīmu, jānodrošina, ka ir ievērota ES Pamattiesību harta un ES Tiesas judikatūra *Kadi* lietā ⁶.
 - Veicināt kriminālizmeklēšanu un tiesu iestāžu sadarbību, kas vērsta uz ārvalstu kaujinieku un teroristu vervēšanas organizāciju saukšanu pie atbildības un to nelikumīgi iegūto līdzekļu un instrumentu konfiskāciju.

Turpināt sniegt ES atbalstu konfliktu skartajiem, bēgļiem un pārvietotajiem iedzīvotājiem (iztikai un jo īpaši izglītībai) un censties palielināt kopienas izturētspēju, vienlaikus risinot pamatvajadzības, var būt veids, kā efektīvi samazināt teroristu grupu pievilcību.

⁶ Skatīt jo īpaši 2013. gada 18. jūlija spriedumu apvienotajās lietās “*Kadi II*” (apvienotās lietas C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10P).

2.1.3 Domino efekta novēršana reģionā un robežu drošības uzlabošana

Ir būtiski nepieļaut, ka *Da'esh* iegūst slēptu vai tiešu klātbūtni kaimiņvalstīs. Libāna ir jo īpaši cietusi no valstī esošo *Da'esh* partneru organizētiem teroristu uzbrukumiem. Jordānijai ir izdevies ierobežot jebkāda veida vardarbību, neraugoties uz nelielām vietēja mēroga demonstrācijām, kur cilvēki pauda atbalstu *Da'esh*. Turcija, kas ir iesaistījusies trauklās miera sarunās ar Kurdistānas Strādnieku partiju (*PKK*), ir saņēmusi kritiku, ka tā nepiešķir pietiekamu vērību cīņai pret *Da'esh*. Turklāt Turcija saskaras ar teroristu iefiltrēšanās draudiem. Lai novērstu Sīrijas un Irākas krīzes domino efektu reģionā, būs nepieciešams būtiski palielināt palīdzību kaimiņvalstīm, lai palīdzētu tām risināt jautājumus saistībā ar bēgļu pieplūdumu (skat. 2.1.5. punktu).

Libānā un Jordānijā atbalsts ir nepieciešams drošības un robežu pārvaldības jomā. Dialogs ar Libānu par migrāciju, mobilitāti un drošību sākas 2014. gada decembrī, savukārt mobilitātes partnerība ar Jordāniju tika parakstīta 2014. gada oktobrī. Papildus iepriekšminētajam būtu jāparedz:

- turpmāks ES un dalībvalstu atbalsts Libānas drošības nozares reformai un ES atbalsta Libānas bruņotajiem spēkiem (*LAF*) īstenošana tādās jomās kā civilmilitārā sadarbība, jūras satiksmes drošība, robežu drošība, terorisma apkarošana, militārās apmācības un izglītība;
- turpmāks atbalsts pēc vajadzības, kas vērsts uz šādiem mērķiem: i) operāciju plānošanas un realizēšanas spēju stiprināšana; ii) *LAF* loģistikas sistēmu stiprināšana; iii) *LAF* apmācību cikla izveide; iv) robežu pārvaldības un robežu drošības atbalsts *LAF*; v) uz nākotni orientēta *LAF* robežsardzes spēku drošības koncepta izstrāde; vi) *LAF* lomas pretterorisma darbībās veicināšana, pievēršoties tiesību, stratēģiskajiem un institucionālajiem aspektiem un vii) *LAF* izglītības un apmācību sistēmas pārskatīšana; kā arī
- drošības dialoga ar Jordāniju izveide nolūkā pārskatīt drošības situāciju reģionā un palīdzēt veidot iespējas ciešākai sadarbībai drošības un terorisma apkarošanas jomā. Jordānijas drošības spēku vajadzību novērtēšana (tostarp sauszemes robežas pulka) šajā kontekstā un iespēju apsvēršana papildināt atbalstu, ko Jordānija saņems NATO aizsardzības spēju veidošanas iniciatīvas ietvaros.

Attiecībā uz Turciju paredz:

- turpmāku atbalstu Turcijai valsts rīcības plāna īstenošanai nolūkā izveidot robežu integrētu pārvaldību, tostarp to panākot ar robežu pārraudzības metožu modernizēšanu un reformēšanu attiecībā uz visu sauszemes robežu un kontroli robežšķērsošanas vietās; kā arī
- jau notiekošais ES un Turcijas dialogs par terorisma apkarošanu var palīdzēt noteikt jomas, kurās ES varētu sniegt atbalstu Turcijas iestādēm ar mērķi stiprināt to spējas kontrolēt personu un materiālu plūsmu pāri to robežām un identificēt un pamanīt rūpīgāk uzraugamas personas, šaujamieročus, sprāgstvielas un citas bīstamas vielas.

ES iesaistes veidi. *IcSP*, *EKI*, *IPA* un dalībvalstu ieguldījums.

2.1.4 Cilvēku dzīvības glābšanai svarīgas humānās palīdzības un starptautiskās aizsardzības nodrošināšana

ES ir galvenā starptautiskā līdzekļu devēja, kas Sīrijas krīzes skartajiem iedzīvotājiem Sīrijā, Irākā un tās kaimiņvalstīs (jo īpaši Jordānijā, Libānā, Turcijā un Ēģiptē) ir piešķīrusi vairāk nekā 3,3 miljardus euro, tostarp vairāk nekā 2 miljardus euro kā humāno palīdzību. Kamēr vajadzības turpina pieaugt, ES un tās dalībvalstīm būtu jāturpina sniegt ilgtermiņa humanitāro palīdzību un starptautisko aizsardzību Sīrijā un Irākā, kā arī kaimiņvalstīs un ES valstīs esošajiem krīzes skartajiem sīriešiem un irākiešiem, tostarp bēgļiem un valsts iekšienē pārvietotajām personām (*IDP*). Būtiski ir arī ciešāk sasaistīt humānās palīdzības centienus ar vidēja termiņa un ilgtermiņa palīdzību pārvietotajām personām, jo īpaši bērniem un jauniešiem, lai veicinātu izturētspēju, atjaunošanu un pēckonflikta rehabilitāciju un attīstību un lai novērstu bēgļu iespējamo radikalizāciju. Ņemot vērā stingros ierobežojumus attiecībā uz ES budžetu, kopīgi ar ES dalībvalstīm ir jāizskata papildu novatoriski finansēšanas veidi.

ES iesaistes veidi

Koordinācija

Turpināt atbalstīt ANO koordinācijas sistēmu saskaņā ar ES konsensu par humāno palīdzību un starptautiskajām humanitārajām tiesībām.

Piekluve

- Izmantot visus iespējamās palīdzības sniegšanas veidus (tostarp pārrobežu palīdzību un palīdzību, kas sniedzas pāri frontes līnijām), lai nodrošinātu piekļuvi visiem cilvēkiem, kam nepieciešama palīdzība, tostarp grūti sasniedzamos apgabalos (līdz 2015. gada janvāra vidum 4,8 miljoni cilvēku Sīrijā, 3,6 miljoni Irākā).
- Proaktīvi sadarboties ar visām konfliktā iesaistītajām pusēm, lai paplašinātu humānās palīdzības sniegšanas telpu Sīrijā un Irākā un piekļuvi visiem cilvēkiem, kuriem ir vajadzīga palīdzība.
- Stiprināt ANO spēju vienoties par piekļuvi, jo īpaši Sīrijā un Irākā, izmantojot *OCHA*, un nodrošināt labāku koordināciju, jo īpaši starp pārrobežu darbībām un darbībām, kas sniedzas pāri frontes līnijām.
- Stiprināt vietējo nevalstisko organizāciju (NVO) palīdzības sniegšanas spēju veidošanu.

Aizsardzība

- Nodrošināt krīzes skarto iedzīvotāju aizsardzību; sekmēt starptautisko, bēgļu un humanitāro tiesību ievērošanu.
- Paust stingru nostāju skarto valstu iestādēm, ka, īstenojot valdības rīcībpolitiku, ir jāievēro starptautiskās humanitārās tiesības, lai novērstu izraidīšanu vai neformālu neapsargātu nometņu izveidi neitrālās joslas zonās, nodrošināt iekšzemē pārvietoto personu un bēgļu pienācīgu reģistrācijas un dokumentācijas mehānismu un to, ka neaizsargātās pārvietotās personas un bēgļi, jo īpaši sievietes un bērni, var saņemt juridiskās konsultācijas un atbilstīgu aizsardzību. Turpināt atbalstīt *UNHCR* un citu dalībnieku centienus nodrošināt valdības politikas atbilstību iepriekšminētajiem standartiem.
- Turpināt iestāties par humānās palīdzības sniedzēju drošību un aizsardzību un veselības un izglītības iestāžu neaizskaramību.

Civilmilitārās jomas attiecības

- Stiprināt ANO vadīto civilmilitāro koordināciju un sadarbības, lai nodrošinātu atbilstību starptautiskajām humanitārajām tiesībām un humāno principu ievērošanu, vienlaikus mazinot risku humānās palīdzības sniedzēju drošībai un uzlabojot piekļuvi tiem iedzīvotājiem, kuriem ir vajadzīga palīdzība.

Katrai valstij pielāgota pieeja

- Mudināt ANO turpināt piemērot nediskriminējošu un visaptverošu pieeju, kas pielāgota katrai valstij ("Sīrija kopumā" un "visa Irāka").
- Turpināt iestāties par integrētu humānās un attīstības palīdzības sniegšanu prioritārā kārtībā un kopīgu trūkumu analīzi, kā arī par *3RP* īstenošanu (Reģionālais bēgļu un izturētspējas plāns) kaimiņvalstīs valsts reaģēšanas plānu ietvaros.

Ātrās reaģēšanas spējas un uzraudzība

- Stiprināt valsts mēroga un daudzozaru agrīnās brīdināšanas sistēmu.
- Paaugstināt sagatavotības un ātrās reaģēšanas spējas, integrējot lielāku elastību pašreizējos nolīgumus ar partneriem nolūkā efektīvāk reaģēt uz jaunām vajadzībām, izveidot rezerves fondu, un apsvērt ieguldījumu veikšanu esošajos krīžu noregulēšanas fondos.

Publiskā diplomātija un palīdzības pamanāmība

- Sekmēt komunikāciju ES humānās un attīstības palīdzības jomā gan reģionā, gan Eiropas Savienībā, vajadzības gadījumā pamatojoties uz pārskatītajām komunikācijas / pamanāmības pamatnostādņēm.

Nodrošināt pārvietoto personu ilgtermiņa attīstības vajadzības

- Daļu ES attīstības palīdzības, kas paredzēta Sīrijai un Irākai, kā arī kaimiņvalstīm, virzīt pārvietoto personu vajadzībām, it īpaši bērnu izglītībai, arodmācībai vai pieaugušo pārkvalificēšanās vajadzībām, galveno uzmanību pievēršot profesijām, kuras būs nepieciešamas pēckonflikta vidē. Iepriekšminētajai arodmācībai būtu jāietver apmācības sievietēm, lai veicinātu to ekonomisko un sociālo lomu pēckonflikta atjaunošanas darbos.

Pārvietošana un patvērums

- Turpināt atbalstīt uzņēmējvalstu ilgtermiņa spēju pārvaldīt bēgļu plūsmas, jo īpaši izmantojot reģionālās attīstības un aizsardzības programmas (*RDPP*) Jordānijā, Libānā un Irākā un palīdzot Turcijai sniegt humāno palīdzību Sīrijas bēgļiem, kā arī atbalstot to mūsdienīgas un stabilas patvēruma sistēmas izveidē un darbības nodrošināšanā.
- Turpināt piedāvāt Sīrijas bēgļiem (un attiecīgā gadījumā irākiešiem) pārvietošanas iespējas Eiropas Savienībā. *UNHCR* nāca klajā ar aicinājumu starptautiskajai sabiedrībai par vismaz 130 000 Sīrijas iedzīvotāju, jo īpaši neaizsargātāko personu, pārvietošanu / uzņemšanu. ES dalībvalstis šim nolūkam ir paredzējušas aptuveni 36 000 vietu, apņēmoties sniegt vislielāko ieguldījumu ES pārvietošanas centienu vēsturē; Komisija atbalsta bēgļu pārvietošanas centienus Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda ietvaros.

2.1.5. Vietējo iedzīvotāju izturēspējas stiprināšana Sīrijā, Irākā un skartajās kaimiņvalstīs

Lai novērstu *Da'esh* tālākās vervēšanas iespējas, kā arī turpmāku vardarbību starp pārvietotajām personām un uzņēmējkopienām, ir būtiski sniegt šīm personām atbalstu un izredzes uz labāku nākotni. Humānās palīdzības pasākumiem jābūt piesaistītiem skartās personas ilgtermiņa attīstības vajadzībām, kas ir līdzeklis pēckonflikta reintegrācijas un attīstības veicināšanai un potenciālā ekstrēmisma novēršanai starp bēgļiem un uzņēmējkopienām. Teritorijās, kas ir atbrīvotas no *Da'esh* Sīrijā un Irākā, steidzami būtu jāatjauno pamata tiesiskums, pamatpakalpojumu sniegšana un saimnieciskā darbība, lai neļautu *Da'esh* turpināt gūt atbalstu, un būtu jārada nepieciešamie minimālie apstākļi, lai *IDP* un bēgļi var brīvprātīgi, droši un, saglabājot cieņu, atgriezties mājās.

Šīs darbības būtu jāvērst uz personu, kopienu un iestāžu izturēspējas atbalstīšanu, lai tās spētu pārvarēt krīzes sekas.

Līdztekus iepriekšminētajai palīdzībai ir nepieciešams augsta līmeņa politiskais dialogs – gan kolektīvs, gan divpusējs – ar valstīm, kas uzņem Sīrijas bēgļus, lai nodrošinātu, ka bēgļiem var tikt piedāvāta aizsardzība un izredzes (jo īpaši attiecībā uz piekļuvi izglītībai, darba tirgum, utt.).

ES iesaistes veidi

Izturēspējas / atjaunošanas palīdzība un atbalsts vietējām kopienām un sociālajiem dalībniekiem Sīrijā, Irākā un kaimiņvalstīs, izmantojot “*Madad*” fondu, *IcSP* un dalībvalstu tiešu ieguldījumu, jo īpaši:

- izmantot esošos kopīgos satvarus humānās palīdzības / attīstības jomā un izstrādāt kopīgas plānošanas programmas Sīrijā, Irākā, Jordānijā, Libānā un Turcijā;

- izmantot “*Madad*” fondu stabilizācijai un izturēbspējai bēgļiem un uzņēmējkopienām Irākā, Libānā, Jordānijā, Turcijā un Ēģiptē. Tas jāpanāk visaptverošā veidā, koordinējot darbības ar esošajiem finansēšanas mehānismiem un saskaņā ar spēkā esošajiem valstu valdību plānošanas dokumentiem un ANO 3RP pieeju;
- atbalstīt reģiona valdības tādas politikas īstenošanā, kas palīdz uzlabot saimnieciskās darbības noturību bēgļu un uzņēmējkopienā vidū, veicināt jauniešu izredzes un dzimumu līdztiesību; kā arī
- īstenot Turcijai paredzētu papildu palīdzības programmu, kas ierosināta pēc krīzes Kobanē un kuras mērķis ir atbalstīt Turcijas iestāžu centienus nodrošināt ilgtermiņa viesmīlību un palīdzību Sīrijas bēgļiem, kas atraduši patvērumu Turcijā.
- Runājot plašāk, būtu jāparedz sadarbība ar diasporu organizācijām Eiropā, lai stiprinātu ES informatīvās darbības un uzlabotu to efektivitāti.

2.2. KATRAI VALSTIJ KONKRĒTI IZSTRĀDĀTI MĒRĶI – SĪRIJA

2.2.1. Darbs politiskās pārejas veicināšanai

Saskaņā ar kopīgajā paziņojumā “*Par visaptverošu ES pieeju Sīrijas krīzei*” izklāstītajiem mērķiem un darbībām ES turpinās izskatīt visas iespējas un līdzekļus sadarbībā ar reģionālajiem un starptautiskajiem partneriem atsākt politisko procesu nolūkā panākt Sīrijas veiktu pārejas procesu. Konkrētāk, tai būtu:

- pilnībā jāatbalsta ANO īpašā sūtņa de Misturas centienus panākt stratēģisku vardarbības mazināšanos, kas ir pamats plašākam ilgtspējīgam politiskajam procesam; konkrēti jāatbalsta viņa priekšlikumu izstrādi, jo īpaši priekšlikumu par vietēja rakstura saspīlējuma atslābumu saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām; saskaņā ar šo pieeju būtiskas humānās un izturēspējas darbības būtu jānošķir no politikas un drošības sarunām;
- jāatbalsta mediācijas un dialoga centieni vietējā un starptautiskā līmenī, tajā skaitā vietējie nolīgumi un vietējās miera iniciatīvas, tostarp tādas, kas sniegtos pāri frontes līnijām, pienācīgi ņemot vērā sieviešu līdzdalību;
- saskaņā ar attiecīgajām ANO DP rezolūcijām un 2012. gada 30. jūnija Ženēvas paziņojumu jāpanāk starptautiskā vienprātība ANO DP līmenī un reģionālā vienprātība (kopīgās intereses ietver mūsu apņemību aizsargāt Sīrijas vienotību, teritoriālo integritāti un suverenitāti un cīnīties pret terorismu), kā arī reģionālais atbalsts Sīrijas vadītam politiskajam procesam pārejas īstenošanai; kā arī
- jānodrošina izveidot atbalsta grupu ANO ĢS vai īpašā sūtņa Sīrijā centieniem panākt plašu vienprātību par valsts politiskā procesa virzību iepriekšminētajā gultnē.

ES iesaistes veidi. Sadarboties ar reģiona valstīm un starptautiskajiem partneriem politiskajā un diplomātiskajā līmenī ar mērķi mazināt saspīlējumu reģionā, no vienas puses, un karu starp Asada režīmu un bruņoto opozīciju, no otras puses, vienlaikus stimulējot Sīrijas plaša mēroga pāreju, pamatojoties uz Ženēvas paziņojumu. Palielināt spiedienu uz Asada režīmu, jo īpaši, pieņemot turpmākas mērķtiecīgas sankcijas un citus atbilstīgus ierobežojošus pasākumus ar ierobežotu ietekmi uz civiliedzīvotājiem. Stingri piemērot Sīrijai ES sankcijas attiecībā uz naftu un lobēt trešās valstis rīkoties tāpat. Pastiprināt dialogu ar partneriem, īpaši reģionā.

Palielināt politisko darbinieku skaitu ES delegācijā Sīrijā (kas joprojām būs ierīkota ES delegācijā Beirutā). Kamēr nav izpildīti nosacījumi, lai atkal atvērtu ES delegāciju Damaskā, turpināsies regulāras vizītes uz Sīriju.

2.2.2. Mērenās opozīcijas un pilsoniskās sabiedrības dalībnieku stiprināšana

- Turpināt atbalstīt mēreno opozīciju, tostarp Sīrijas Revolucionāro un opozīcijas spēku nacionālo koalīciju (*SOC*), taču neizslēdzot atbalsta iespēju jebkuram citam konstruktīvam vietējās pilsoniskās sabiedrības vai politiskajam spēkam, lai veicinātu iekļaujošu politiku (tostarp attiecībā uz reliģiskajām un etniskajām minoritātēm), efektivitāti un vienlīdzīgas iespējas. Sīrijā nebūs ilgstoša miera, ja visu etnisko un reliģisko grupu īpašās problēmas netiks vienlīdz taisnīgi risinātas un netiks uzturēts valsts etniski un reliģiski daudzveidīgais raksturs.
- Turpināt izskatīt un atbalstīt pēc vajadzības 2. un 3. diplomātijas iniciatīvu, kas laika gaitā varētu palīdzēt veidot pārejas modeli, kurš balstīts uz ticamu oponentu iekļaušanu jaunajā pārejas valdībā, un stabilizācijas procesu vietējā un valsts līmenī. Iepriekšminētajās iniciatīvās īpaša uzmanība tiks pievērsta sieviešu līdzdalībai.
- Turpināt atbalstīt Sīrijas pilsoniskās sabiedrības organizāciju spēju veidošanu.

ES iesaistes veidi. Turpināt atbalstīt miera veidošanas un mediācijas centienus, pievēršoties vietējo pilsoniskās sabiedrības organizāciju dalībnieku spēju attīstīšanai un izturētspējas darbībām ar *IcSP* un EKI starpniecību.

2.2.3. Pamatpakalpojumu sniegšana un ieguldījums pārvaldes atjaunošanai apgabalos ar mazāku vardarbības līmeni

- Uzlabot ar humāno palīdzību nesaistītas pārrobežu palīdzības un tādas, kas sniedzas pāri frontes līnijām, sniegšanas līmeni Sīrijā.
- Palīdzēt mērenajai opozīcijai un pilsoniskās sabiedrības struktūrām atjaunot pārvaldi un sabiedriskos pakalpojumus (tostarp civilās aizsardzības, veselības aprūpes un izglītības pakalpojumus), kā arī vispārējo ekonomisko aktivitāti apgabalos ar mazāku vardarbības līmeni un tajos, kurus iepriekš bija okupējuši *Da'esh* spēki, un Sīrijas ziemeļos, galvenokārt kurdu apdzīvotajos reģionos.
- Atbalstīt pamatpakalpojumu sniegšanu galvenajās jomās, pamatojoties uz principiem, kas paredz iekļautību, labu pārvaldību un apspriešanos kopienu līmenī, un atbalstīt izturētspējas veidošanas darbības, tostarp dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un aizsardzību.

ES iesaistes veidi

Pastiprināt izturētspējas / atjaunošanas palīdzību, piemēram, mērķorientētus ES vai dalībvalstu finansētus pasākumus, ar ko atbalsta vietējās kopienas un sociālos dalībniekus (tostarp darbības, kas tiek pārvaldītas no Gaziantepas un kurās piedalās vairākas dalībvalstis) un ko atbalsta "*Madaḍ*" fonds, *IcSP* vai EKI.

- Īstermiņā ES pilsoniskās sabiedrības projekti, kurus finansē no EKI (17 miljoni euro) un *IcSP* (12 miljoni euro), palīdzēs veicināt Sīrijas pilsoniskās sabiedrības organizāciju spēju veidošanu, pamatpakalpojumu sniegšanu, tiesiskuma pasākumus un iekļaujošas, uz līdzdalību vērstas politiskās vides izveidi vietējā līmenī. Varētu arī izskatīt iespēju īstenot minoritātēm paredzētas mērķorientētas programmas nolūkā nodrošināt visu etnisko un reliģisko kopienu drošību, iekļaujošu pāreju, kā arī apmierināt īpašas vajadzības un atbalstīt šo minoritāšu reintegrāciju sabiedrībā.

2.2.4. Cilvēktiesību / starptautisko humanitāro tiesību ievērošanas veicināšana un vainīgo saukšanas pie atbildības nodrošināšana

- Turpināt izmeklēt un dokumentēt kara noziegumus un noziegumus pret cilvēci, jo īpaši, lai nākotnē nodrošinātu pierādījumus iespējamajai kriminālatbildībai.
- Sadarboties ar partneriem, lai atbalstītu ANO izmeklēšanas komisijas un citas iniciatīvas vainīgo saukšanai pie atbildības un lai sagatavotos procesam, kad vainīgie tiks saukti pie atbildības, un apstrīdētu nesodāmības kultūru.
- Turpināt atbalstīt darbības, ko veic Ķīmisko ieroču aizliegšanas organizācija (*OPCW*), jo īpaši pārbaudes misijas un Sīrijas ķīmisko ieroču un ražošanas iekārtu iznīcināšanu.
- Turpināt meklēt iespējas nodot izskatīšanai Starptautiskajā Krimināltiesā (*ICC*) jautājumu par stāvokli Sīrijā un atbalstīt papildu mehānismus vainīgo saukšanai pie atbildības, tostarp valsts līmenī.

ES iesaistes veidi. Veikt diplomātisko darbību, tostarp ANO DP līmenī, un sniegt praktisku atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem *IcSP* un *Eiropas demokrātijas un cilvēktiesību instrumenta (EIDHR)* ietvaros, veicināt tiesu iestāžu sadarbību.

2.2.5. Sagatavošanās atjaunošanas darbiem

- Turpināt plānot Sīrijas ilgtermiņa atjaunošanas un rekonstrukcijas darbus un veikt sagatavošanas darbus bēgļu un valsts iekšienē pārvietoto personu atgriešanās un reintegrācijas nolūkiem, jo īpaši, veicot postījumu un vajadzību novērtējumus Sīrijā.
- Turpināt Sīrijas pilsoņu un Sīrijas pilsoniskās sabiedrības, tostarp organizāciju, kas veicina dzimumu līdztiesību un iedzīvotāju līdzdalību, spēju veidošanu, lai sekmētu to, ka Sīrijas iedzīvotāji uzņemas aktīvu lomu Sīrijas atjaunošanā.
- Tuvāk izskatīt Sīrijas studentu un pētnieku iespējas izmantot stipendijas Eiropā un arodapmācību iespējas reģionā.
- Turpināt apzināt iespējas veidot sīriešu spējas un prasmes pārejas virzīšanai (tādās jomās kā plašsaziņas līdzekļu regulējums, decentralizācija, pašvaldību pārvaldība, konstitūcijas izstrāde, utt.), pienācīgi ņemot vērā sieviešu vajadzības un lomu.
- Turpināt rūpīgi plānot atbrūnošanās, demobilizācijas un reintegrācijas procesu drošības sektora reformas ietvaros.
- Turpināt periodiski izvērtēt, vai pašreizējos apstākļos varētu sagatavot un īstenot pārejas pasākumus tiesiskuma nodrošināšanai, kas paredzēti tam, lai veicinātu izlīgumu, sekmētu uzticēšanos un stiprinātu tiesiskumu.
- Rūpīgi sagatavot pamatu konstitucionālajai un vēlēšanu reformai, tostarp to tiesību aktu reformai, kas regulē politisko partiju darbību.
- Apsvērt pasākumus atlikušā kultūras mantojuma aizsargāšanai un kultūras daudzveidības veicināšanai, jo īpaši ar izglītības un izpratnes veicināšanas kampaņām.
- Saglabāt ES izšķirīgo lomu līdzekļu devēju koordinēšanā, lai vairotu Sīrijas atjaunošanai paredzētās starptautiskās palīdzības saskaņotību, koordināciju un paredzamību.

- Pilnībā izmantot programmas *Erasmus+* potenciālu, no kuras finansē mobilitātes stipendijas Sīrijas studentiem un tādus sadarbības projektus ar Sīrijas augstākās izglītības iestāžu dalību, kuru mērķis ir minēto augstāko izglītības iestāžu modernizēšana. Izskatīt turpmākas iespējas sniegt atbalstu kaimiņvalstīm un universitātēm augstākās izglītības pakalpojumu sniegšanai Sīrijas studentiem.

ES turpinās šos centienus, paturot prātā, ka ir jānovērš valsts iestāžu sabrukums Sīrijā.

ES iesaistes veidi. EKI, “*Madad*” fonds, *IcSP* (“*Tahdir*” programma: Sagatavošanās pārejai Sīrijā), trīspusēja vienošanās starp ANO, Pasaules Banku un ES par pēckonflikta vajadzību novērtējumu, *Erasmus+*.

2.3. KATRAI VALSTIJ KONKRĒTI IZSTRĀDĀTI MĒRĶI – IRĀKA

2.3.1. Atbalsts Irākas valdībai iekļaujošas politikas īstenošanai

ES par galveno mērķi Irākā ir jāizvirza atbalsta sniegšana iekļaujošai Irākas valdībai tās centienos risināt Irākas pilsoņu pamatotās problēmas un veicināt valsts veidošanas un nacionālā izlīguma ilgtermiņa procesu, pamatojoties uz Irākas Konstitūcijas noteikumiem. Valdības programma (2014.–2018. gadam) un Irākas valsts attīstības plāns (2014.–2017. gadam) ir labs pamats iepriekšminētā mērķa sasniegšanai, un ES un Irākas PSN daļas, kas jau tiek provizoriski piemērotas, nodrošina satvaru sadarbībai daudzos jautājumos. Lai gan sunnītu problēmas ir jārisina, pret reliģisko sašķeltību un radikalizāciju lielākajā daļā Irākas kopienu un valstī kopumā jāvērsas visaptveroši. ES cik cieši vien iespējams sadarbosies ar ANO palīdzības misiju Irākā (*UNAMI*) un ANO aģentūrām, kas darbojas Irākā.

○ Sadarbība ar mērenajām margīnālizētām sunnītu grupām

Būtu jāatbalsta Irākas valdības sadarbība ar visām Irākas sabiedrības daļām, jo īpaši ar mēreni reliģiskajām un politiskajām grupām, lai nodrošinātu to līdzdalību nākotnes Irākā. Tomēr īpaša uzmanība ir jāpievērš sunnītiem, lai vājinātu sunnītu iedzīvotāju jebkāda veida atbalsta paušanu organizācijai *Da'esh*. Tas būtu jādara papildus aicinājumiem šīm grupām nostāties opozicionāru rindās un uzsākt bruņotu pretošanos *Da'esh*. Sadarbībā ar sunnītu kopienām būtu jāiekļauj pasākumi apzināto problēmu risināšanai un izlīguma veicināšanai, iedzīvotāju drošības garantēšanai (jo īpaši grupu, kuras pievienojas cīņai pret *Da'esh*) un tādu garantiju nodrošināšanai, ka turpmāk tiks veiktas apspriešanās par politikas veidošanu. Tajā pašā laikā vajag atbalstīt mērenās šiītu kopienas un pilsoniskās sabiedrības grupas nolūkā cīnīties pret stigmatizāciju un negatīvo reakciju, kas vērsta pret sunnītu kopienām.

○ Sadarbība ar Irākas Kurdistānas reģionu

Liela prioritāte ir federālās valdības un Kurdistānas reģiona valdības strīdu atrisināšana, ieskaitot noturīgs galīgais risinājums attiecībā uz naftas ieņēmumu nodošanu un strīdus teritorijām, kas ievērojami uzlabotu politisko gaisotni Irākā. ES ir jāmudina federālo un Kurdistānas reģionālo valdību vienoties par skaidru ceļvedi, kur ietverti termiņi strīdu atrisināšanai, ievērojot konstitucionālos noteikumus.

- **Demokrātiski pārvaldīto valsts iestāžu stiprināšana un atbalsts politikas un tiesību aktu reformām**

ES un tās dalībvalstīm būtu jāatbalsta Irākas valdības centienus uzsākt pamatīgu valsts pārvaldes reformu programmu nolūkā stiprināt civilās valdības struktūru spējas, balstoties uz moderniem administrācijas un finanšu pārvaldības principiem. Minēto reformu pamatā vajadzētu būt šādiem pamatprincipiem: politisko un administratīvo amatu nošķirtība, neatkarīga civildienesta izveide un iespēju vienlīdzībā balstītas politikas piemērošana, kuras pamatā ir nevis reliģiskā piederība, bet kvalifikācija un kompetence.

Saskaņā ar Irākas Konstitūciju būtu jāapsver atbalsts politiskām un likumdošanas reformām, kuras ierosina valdība, pilsoniskā sabiedrība un citas personas, ja šādas reformas sekmē nacionālo izlīgumu un attīstību.

- **Drošības sektora pārstrukturēšana**

Drošības sektora reforma aptver plašu darbību spektru, sākot ar atbalstu militārajiem spēkiem un beidzot ar tiesiskā regulējuma reformu. Lai panāktu papildināmību, ES turpmākām darbībām šajā jomā ir jābūt saskaņotām ar globālās koalīcijas darbībām cīņā pret *Da'esh* un ES dalībvalstu divpusējiem centieniem. ES dalībvalstis pašlaik veic pasākumus, lai pārstrukturētu un apmācītu *ISF*. *ISF* vājuma rezultātā atkal izveidojās nelegāli bruņotie grupējumi, kā rezultātā pastiprinās *ISF* centieni, taču šie grupējumi ir vainojami pie represijām un vairākiem cilvēktiesību neievērošanas gadījumiem. Lai valstī panāktu izlīgumu, ir būtiski nodrošināt šītu grupējumu un citu bruņoto grupu pakāpenisku demobilizāciju un to aizstāšanu ar kompetentiem Irākas drošības spēkiem, kuros iekļauti dažādu reliģiskās pārliecības grupu pārstāvji. Irākas valdībai ir pienākums nodrošināt, ka tā saskaņā ar Irākas Konstitūciju būs vienīgā ieroču turētāja un ka tiks aizliegta jebkāda bruņotas struktūras izveide ārpus valdības sistēmas. Tajā pašā laikā ir jāpastiprina civilās policijas spēku darbība un kompetences.

- **Tiesu sistēmas reformas un cilvēktiesību ievērošanas aspekta integrēšana**

Irākas krīzes pamatā ir nespēja nodrošināt tiesiskumu. ES un tās dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja palielināt savu atbalstu Irākas valdībai attiecībā uz pasākumiem, kas ieviešami, lai nostiprinātu tiesiskumu un nodrošinātu cilvēktiesību aizsardzību visās Irākas sabiedrības dzīves jomās. Minētajos pasākumos jāiekļauj pastāvošo pretrunīgi vērtēto tiesību aktu, kas ir radikalizācijas un pret Irākas valdību vērstās pretestības dzinējspēks, reforma un īstenošana. Jāīsteno mērķtiecīgi pasākumi iestāžu, jo īpaši tiesu iestāžu, neatkarības stiprināšanai. Civilo un militāro drošības spēku apmācībās ir jāiekļauj un jāintegrē mācību programma cilvēktiesību jomā, kā arī jāuzlabo drošības spēku sadarbība ar tiesu iestādēm un policijas pārraudzības struktūrām. Būtu jāstiprina Cilvēktiesību komisijas statuss un spējas. Cilvēktiesību ievērošanas sekmēšana brīvības atņemšanas iestāžu sistēmā palīdzēs apkarot radikalizāciju. Būtu jāstiprina tiesu iestāžu spējas vērsties pret teroristu organizācijām. ES jāmudina Irāka pievienoties Romas Statūtiem nolūkā nākotnē padarīt iespējamu starptautisko kriminālvajāšanu. Visos šajos centienos ir svarīgi ņemt vērā pieredzi, kas gūta, ES atbalstot tieslietu sistēmas reformu *EUJUSTLEX* misijas ietvaros. Ilgtermiņā Irāka būtu jāmudina izstrādāt plānu nāvēssoda pakāpeniskai izskaušanai, ņemot vērā tā neefektivitāti un iespējamo lomu radikalizācijas vairošanā.

○ **Reģionālās un vietējās pārvaldes stiprināšana**

Irākas Konstitūcija paredz lielākas reģionālās un vietējās autonomijas iespēju, arī Irākas valdība savā programmā norāda, ka decentralizācijas process varētu tikt īstenots. Vietējās problēmas var palīdzēt atrisināt lielāka politiskā un finansiālā autonomija provinču un pašvaldību lietu jomā, tostarp vietējās drošības sistēmas kontrole vietējā līmenī, kā arī lēmumu pieņemšanas procesa tuvināšana pilsoņiem. Tomēr tas ir jāsaista ar sistēmu, kas atbalsta resursu taisnīgu sadali teritoriālā nozīmē un starp dažādām reliģiskās pārliecības grupām un uzticības veicināšanas pasākumus starp struktūrām, piemēram, ar reģionālās infrastruktūras un citu sadarbības projektu palīdzību.

ES iesaistes veidi

Institucionālie jautājumi

- Kontakti politikas un oficiālajā līmenī, jo īpaši PSN ietvaros. Šajā ziņā PSN ātra ratifikācija ES dalībvalstīs raidītu spēcīgu signālu par ES apņemību.
- Ņemot vērā Kurdistānas reģiona svarīgo lomu cīņā pret *Da'esh* un Irākas politiskās krīzes neregulējumā, ES centīsies palielināt savu klātbūtni Erbilā, pilnībā ievērojot Irākas konstitucionālo kārtību. Erbilā tiks izveidots ES delegācijas Irākā birojs, ja centrālā valdība par to vienosies un ja to atļaus budžeta līdzekļi. ES centīsies veicināt informācijas apmaiņu starp Bagdādi un Erbilu. Attiecīgā gadījumā tā veicinās Kurdistānas reģiona valdības (*KRG*) iesaistīšanos Irākas partnerības un sadarbības nolīguma īstenošanā.
- Būtu jāizskata atbalsta iespējas irākiešu virzītam diplomātijas procesam nolūkā vērsties pie valstīm reģionā un plašākā mērogā, pamatojoties uz gūto pieredzi un zinātību starptautisko atjaunošanas centienu ietvaros Irākā 2003.–2010. gadā.
- Būtu jāstiprina ES delegācijas Irākā, cita starpā piesaistot dalībvalstu drošības ekspertus.

Tehniskā palīdzība

- ES var mobilizēt zinātību, kas pieejama dalībvalstīs, lai sniegtu apmācības un konsultācijas Irākas valsts iestādēm tādās jomās kā valsts pārvaldes reforma, drošības sektora reforma, ar cilvēktiesībām saderīgi pretterorisma pasākumi, robežu drošība un integrēta robežu pārvaldība (*IBM*), pamatojoties uz ES un Irākas PSN noteikumiem un jo īpaši uz III sadaļā izklāstītajiem noteikumiem, ko piemēro provizoriski.
- Drošības jomā ES atbalsts varētu palīdzēt veidot Irākas spēju *Da'esh* ierobežošanai. ES instrumentu izmantošana tiks turpmāk izskatīta sīkāk atbilstoši iepriekšminētajam. Lai nodrošinātu, ka pasākumi nedublējas, ir svarīgi paturēt prātā dalībvalstu pašreizējo līdzdalību militārā atbalsta nodrošināšanā Irākai galvenokārt globālās koalīcijas ietvaros nolūkā vērsties pret *Da'esh* un tās uzdevumu izpildītājiem, kā arī ar NATO starpniecību, kas apsver iespēju atbalstīt Irākas drošības spēkus aizsardzības spēju veidošanas iniciatīvas ietvaros. Lai sekmētu valsts iekšienē pārvietotu personu atgriešanos uz teritorijām, kas atgūtas no *Da'esh*, varētu sniegt tehnisko palīdzību, kas paredzēta atmīnēšanas operācijām un *Da'esh* izvietoto spridzekļu neitralizācijai.

- Atbalsts spēju veidošanai terorisma apkarošanas jomā (civildais aspekts) tiks sniegts saskaņā ar globālās koalīcijas un tās darba grupu centieniem mudināt Irākas valdību pieņemt jaunu, visaptverošu pieeju terorisma apkarošanai, pamatojoties uz cilvēktiesību ievērošanu un pievēršoties terorisma novēršanai. Atbalsta iespējamās jomas ir šādas: spēju veidošana; informācijas vākšana, analīze, apmaiņa un aizsardzība un cīņa pret terorisma finansēšanu.
- ES centieni veicināt institucionālās un tiesiskās reformas un cilvēktiesību integrēšanu var balstīties uz pašreizējo ES *attīstības sadarbības instrumenta* (ASI) projektu tiesiskuma atbalstam, turpmākiem atbalsta pasākumiem, kas paredzēti ASI daudzgadu indikatīvās programmas 2014.– 2017. gadam ietvaros, un pieredzi, kas gūta *EUJUSTLEX* misijas ietvaros.
- Lai konsultētu Irākas valdību par to, kā decentralizāciju vislabāk īstenot praksē, pēc Irākas valdības lūguma un ar nosacījumu, ka dalībvalstis var finansēt šīs darbības, ES var balstīties uz plašu ES modeļu klāstu un ekspertu zinātību gan valsts, gan ES līmenī (Reģionu komiteja).
- Svarīga nozīme būs sadarbībai ar Irākas pārstāvju padomi. Eiropas Parlaments un valstu parlamenti tiek mudināti aktīvi iesaistīties šajos procesos.
- ES izstrādās ārkārtas rīcības plānus par tūlītēju atbalstu Irākas valdībai tās centienos atjaunot un uzlabot pamatpakalpojumus apgabalos, kas atbrīvoti no *Da'esh*, lai veicinātu, ka iekšzemē pārvietotās personas pēc iespējas drīz var brīvprātīgi, droši un, saglabājot cieņu, atgriezties mājās ar noteikumu, ka ir ieviestas minimālās aizsardzības garantijas.

2.3.2. Atbalsts pamatpakalpojumu nodrošināšanai, ekonomikas attīstībai un cīņai pret korupciju

Stabilitāte Irākā var būt ilgtspējīga tikai tad, ja tās milzīgā bagātība tiek izmantota visu iedzīvotāju labā. Vājas publisko finanšu pārvaldības un korupcijas izplatības sekas ir neefektīva budžeta īstenošana un neapmierinoša pakalpojumu sniegšana, kā arī dažos apgabalos – vides un dabas resursu degradācija. Drošības krīzes rezultātā ekonomika sarūk, un, ņemot vērā naftas cenu samazināšanos, samazinās publiskie ieņēmumi un ārvalstu valūtas rezerves. Nolūkā nodrošināt fiskālo ilgtspēju, kas ir būtiska, lai apmierinātu pieaugošās sociālo vajadzību un drošības izmaksas, būs nepieciešamas piesardzīgas ekonomikas un fiskālās politikas reformas.

Attiecībā uz darījumdarbības veikšanas vidi Irākas rādītāji vairāk nekā desmit gadus ir daudz zemāki par reģiona vidējiem; kredītu pieejamība ir viens no nopietnākajiem šķēršļiem privātā sektora attīstībai. Ir nepieciešama apņēmīga cīņa pret korupciju un Irākas administratīvo spēju stiprināšana. Steidzami ir jāuzlabo arī sociālo pamatpakalpojumu sniegšana (izglītība, medicīna) un infrastruktūra (elektroenerģija, transports). Lai nodrošinātu ekonomikas attīstības ilgtspēju, būs nepieciešams stiprināt privāto sektoru un veicināt investīcijām labvēlīgu vidi.

Liels izaicinājums Irākai būs sasaistīt ilgtspējīgu attīstību ar humāno palīdzību, vienlaikus darot pieejamus resursus, kas vajadzīgi pamatpakalpojumu nodrošināšanai pārvietotajām personām, un sekmējot valsts iekšienē pārvietoto personu atgriešanos un reintegrāciju. Tas paredz tādu pamatpakalpojumu nodrošināšanu kā ūdens, enerģētika, mājokļi, skolu izglītība un augstākā izglītība (*Erasmus+* spēju veidošanas pamatdarbība, kas nule pieejama Irākā), drošība un finansējuma pieejamība (piemēram, MVU finansēšana un mikrofinansēšana), pienācīgi ņemot vērā pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un dabas resursu aizsardzību.

ES iesaistes veidi

Galvenie sadarbības mērķi saskaņā ar ES un Irākas PSN ir makroekonomikas stabilitāte, parādsaistību ilgtspējība un publisko izdevumu efektivitāte. Šajā nolūkā sadarbība, jo īpaši ar apakškomitejām tirdzniecības un ekonomikas jautājumos, kā arī enerģētikas un transporta jomā, varētu papildināt ekonomikas un darījumsadarbības vides reformas. Iespējamie aspekti, ko puses varētu izskatīt, ir šādi: a) makroekonomikas norises, b) vispārējā ekonomiskā un fiskālā politika (dabas resursu pārdošanas ienākumu pārvaldība, subsīdiu un atbalsta samazināšana valsts uzņēmumiem, ieguldījumi elektroenerģijas sadalē, atjaunojamās enerģijas attīstības veicināšana un energoefektivitātes pasākumi, naftas eksporta palielināšana un gāzes eksporta perspektīvas sekmēšana – sagaidāms, ka ES un Irākas enerģētikas centrs un ar to saistītie ES un Irākas valdības atbalsta pasākumi sekmēs minētā mērķa sasniegšanu), c) finanšu sektora attīstība (finanšu tirgus padziļināšana, privāto kredītu atvieglota pieejamība un finanšu iekļaušanas palielināšana) un d) informācijas un tehniskās zinātnes nodrošināšana nolūkā palīdzēt uzlabot lauksaimniecisko ražošanu. Tiks paredzēta arī sadarbība nolūkā mazināt enerģētikas nozares ilgtermiņa ietekmi uz vidi un klimata pārmaiņām.

Tehnisko palīdzību var piedāvāt, izmantojot ASI un citus instrumentus publisko finanšu pārvaldības uzlabošanai (SVF, Pasaules Bankas un ES ciešas sadarbības ietvaros) un sniegt konsultācijas par ekonomikas reformām.

“*Madaḍ*” fonds un *IcSP* varētu nodrošināt sākotnējo finansējumu centieniem sasaistīt attīstības un humāno palīdzību. Šādas saiknes pamatā jābūt esošajam atbalstam, un cik vien drīz iespējams tā ir jāpaplašina nolūkā sniegt atbalstu ilgstošas pārvietošanas situācijās un iekšzemē pārvietoto personu atgriešanās procesa sagatavošanai, lai radītu pamatu stabilitātei un ilgtspējīgai ekonomikas izaugsmei.

Pēc tam, kad pamatnolīgums ir spēkā, EIB – ES banka – var izskatīt darbības uzsākšanu Irākā, galveno uzmanību pievēršot ekonomiskās un sociālās infrastruktūras attīstības atbalstam. EIB varētu darīt pieejamu tās tehnisko zinātību, sniegt konsultāciju pakalpojumus svarīgāko projektu apzināšanai un sagatavošanai. Tā minētajiem projektiem varētu sniegt papildu atbalstu, nodrošinot finansējumu riska kapitāla, aizdevumu vai to kombinācijas veidā. Balstoties uz savu pieredzi pēckonflikta zonās, EIB varētu arī noskaidrot iespējas izveidot un pārvaldīt īpašus trasta fondus.

2.3.3. Miera veidošanas, nacionālā izlīguma un pārejas tiesiskuma atbalsts

Papildus politiskajām reformām būtu jāveicina Irākas nacionālais izlīgums un reliģisko grupu dialogs ar mērķi attīstīt pilsonības izjūtu, kas ir nošķirama no konfesionālās piederības izjūtas un etniskās identitātes, un veicināt Irākas kultūras daudzveidības bagātību. Irākas pilsoniskās sabiedrības grupām ir būtiska nozīme miera veidošanā, Irākas nacionālās identitātes veicināšanā, cīņā pret reliģisko propagandu, kultūras mantojuma un daudzveidības aizstāvībā, kā arī attiecībā uz šo jomu pārstāvību sarunās ar valdību.

Attiecībā uz taisnīgumu un tiesisko aizsardzību Irākas valdībai būs steidzami jāveic sarežģīta izvēle, piemēram, izmantojot valsts “patiesības un izlīguma procesu”, kuram būtu jābūt starpkonfesionālam un jāvērsas ne tikai pret *Da'esh* un sunnītu kopienas pastrādātajiem noziegumiem, bet arī pret tiem, ko pastrādājuši šītu kaujinieki un Irākas drošības spēki. Šādam procesam var būt būtiska nozīme Irākas pilsonības nostiprināšanā.

Starptautisks atbalsts var būt nepieciešams policijas darbā / miera uzturēšanas operācijām apgabalos, kur kopienā starpā joprojām ir konflikti.

ES iesaistes veidi. EIDHR un / vai “Madad” fonda ietvaros būtu jāapsver atbalsta sniegšana tiesu iestāžu un parlamenta struktūrām, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijām nolūkā atbalstīt miera veidošanas un pārejas tiesiskuma pasākumus.

Izlīguma panākšanas nolūkā būs svarīgi vērsties pret pastrādātajiem nopietnajiem kara noziegumiem un cilvēktiesību pārkāpumiem. Šajā kontekstā ES būtu jāatbalsta valsts iestāžu, nevalstisko organizāciju un Starptautiskās Krimināltiesas centieni.

3. PIENĒMUMI, TERMINI UN PĀRSKATĪŠANA

ES spēja sasniegt iepriekš minētos mērķus un veikt darbības būs atkarīga no situācijas attīstības uz vietas, tostarp cīņas pret *Da'esh*, kā arī valstu un reģionālo rīcībspēku vēlmes rīkoties saskaņā ar norādītajiem mērķiem.

Ideālā gadījumā *Da'esh* un citas teroristu grupas tiks uzveiktas gan Irākā, gan Sīrijā un vienlaicīgi tiks atrisinātas valstu politiskās problēmas. Visu mērķu izpilde vai nu tikai Irākā, vai Sīrijā, nesaskaņojot to ar progresu otrā valstī, varētu apdraudēt ilgstošu stabilitāti un ekonomikas attīstību reģionā.

Šis priekšlikums ir izstrādāts daudzgadu perspektīvā. Lai tas saglabātu savu aktualitāti, būs vajadzīga liela elastība nolūkā pielāgoties notikumu attīstībai uz vietas. Tiek ierosināts izveidot gadskārtēju pārskata procesu, lai novērtētu ES politikas ietekmi. Tajā būtu jāiekļauj primāro palīdzības saņēmēju viedokļi Sīrijā, Irākā un plašākā reģionā par ES politiku, lai nodrošinātu vietējo iedzīvotāju nepieciešamo ilgstošu ieinteresētību attiecībā uz ES iesaisti.

ES jānodrošina, ka tā visefektīvākajā veidā informē par savu stratēģisko iesaisti gan ES pilsoņus, ņemot vērā Sīrijas un Irākas krīzes ietekmi uz ES un uzņemtas finanšu saistības, gan vietējos iedzīvotājus šajās valstīs un plašākā reģionā.

FINANŠU PĀRSKATS

PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Komisijas un Augstās pārstāves kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā kopīgs paziņojums: “Sīrijai un Irākai, kā arī *Da'esh* draudu novēršanai paredzētās ES reģionālās stratēģijas elementi”

1.2. Attiecīgās politikas jomas *ABM/ABB* struktūrā ⁷

4. izdevumu kategorija “Globālā Eiropa”
 19. SADAĻA. Ārpolitikas instrumenti
 21. SADAĻA. Attīstība un sadarbība
 22. SADAĻA. Paplašināšanās
 23. SADAĻA. Humānā palīdzība un civilā aizsardzība

1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība

- ☐ Priekšlikums / iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību**
- ☐ Priekšlikums / iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību** ⁸
- ☒ Priekšlikums / iniciatīva attiecas uz **esošas darbības pagarināšanu**
- ☐ Priekšlikums / iniciatīva attiecas uz **darbību, kas pārveidota jaunā darbībā**

1.4. Mērķis(-i)

1.4.1. Komisijas daudzgadu stratēģiskais(-ie) mērķi(-s), kuru(-s) plānots sasniegt ar priekšlikumu / iniciatīvu

Globālā Eiropa – spēcīgāka pasaules mēroga dalībiece

⁷ *ABM* – uz darbības jomām balstīta vadība, *ABB* – budžeta līdzekļu sadale pa darbības jomām.

⁸ Kā paredzēts Finanšu regulas 54. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

Tuvie Austrumi šobrīd piedzīvo dziļu krīzi. Konflikti Sīrijā un Irākā ir gan minētās krīzes atspulgs, gan virzītājspēks, un to spēja destabilizēt situāciju kaimiņvalstīs (tostarp ES kandidātvalstī Turcijā) un plašākā reģionā aizvien pieaug. Šīs krīzes ir radījušas humāno katastrofu, kas skar vairāk nekā 13,5 miljonus cilvēku, kuri ir bijuši spiesti pamest savus mājokļus, un vairāk nekā 17 miljonus cilvēku, kuriem ir vajadzīga humānā palīdzība (12,2 Sīrijā un 5,2 Irākā).

Pēc vairāk nekā četrus gadus ilga konflikta Sīrijā *Da'esh* paziņojums par saviem plāniem kļūt par alternatīvu, ideoloģiski radikālu valsti ir izrādījies pievilcīgs ekstrēmistiem visā reģionā un aiz tā robežām, jo īpaši atsevišķos Sīrijas un Irākas apgabalos, kur valsts vara ir iedragāta un kur dominē politiskās un sociālekonomiskās marģinalizācijas izjūta.

Tā kā ES ir svarīga dalībniece reģionā, tai ir pienākums nodrošināt, ka tā efektīvi un saskaņoti izmanto savu ietekmi un daudzus instrumentus nolūkā aizsargāt cilvēku dzīvību, cilvēku cieņu un cilvēktiesības, un ciešā sadarbībā ar reģionālajiem un starptautiskajiem partneriem palīdzēt risināt šīs krīzes. Turklāt ir pārliecinoši iemesli, kāpēc tas ir ES pašas interesēs pastiprināt savu iesaisti Sīrijā, Irākā un to kaimiņvalstīs.

1.4.2. Konkrētie mērķi un attiecīgās ABM/ABB darbības

Attiecīgās ABM/ABB darbības

19.02. Stabilitātes un miera veicināšanas instruments – reakcija krīzes situācijās, konfliktu novēršana, miera veicināšana un gatavība krīzēm

21.02. Attīstības sadarbības instruments

21.03. Eiropas kaimiņattiecību instruments (EKI)

21.04. Eiropas demokrātijas un cilvēktiesību instruments (*EIDHR*)

22.02. Paplašināšanās process un stratēģija

23.02. Humānā palīdzība, pārtikas palīdzība un sagatavotība katastrofām

Konkrētie mērķi, kas saistīti ar ABM darbību – 19.02.

Ātri veicināt stabilitāti krīzes vai iespējamās krīzes situācijā, veicot efektīvus pasākumus, kas ir paredzēti, lai palīdzētu izveidot vai atjaunot nosacījumus, kas ir būtiski nepieciešami, lai nodrošinātu pienācīgu Savienības ārpolitikas un darbību īstenošanu saskaņā ar LES 31. pantu.

Konkrētie mērķi, kas saistīti ar ABM darbību – 21.02.

Veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu attīstību partnervalstīs un reģionos un sekmēt demokrātiju, tiesiskumu, labu pārvaldību un cilvēktiesību ievērošanu, kā paredzēts LES, ar galveno mērķi izskaust nabadzību.

Konkrētie mērķi, kas saistīti ar ABM darbību – 21.03.

Veicināt uzticības paaugstināšanos un citus pasākumus, kas paaugstina drošību un novērš un atrisina konfliktus.

Konkrētie mērķi, kas saistīti ar ABM darbību – 21.04.

Uzlabot cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu.

Konkrētie mērķi, kas saistīti ar ABM darbību – 22.02.

Atbalsts ekonomiskai, sociālai un teritoriālai attīstībai.

Konkrētie mērķi, kas saistīti ar ABM darbību – 23.02.

Cilvēku dzīvības glābšanai svarīgas humānās palīdzības un starptautiskās aizsardzības nodrošināšana.

Visi šie instrumenti paredz darbības mērķu atbalstam, kā izklāstīts paziņojumā attiecībā uz:

mērķiem, kas kopīgi Sīrijai, Irākai un citām skartajām valstīm

1. Reģionālās sadarbības veicināšana nolūkā atbalstīt drošību un ilgstošu mieru
2. *Da'esh* kā militāra spēka un teroristu organizācijas izolēšana un sakaušana, un tās ideoloģijas ietekmes ierobežošana
3. Domino efekta novēršana reģionā un robežu drošības uzlabošana
4. Cilvēku dzīvības glābšanai svarīgas humānās palīdzības un starptautiskās aizsardzības nodrošināšana
5. Vietējo iedzīvotāju izturētspējas stiprināšana Sīrijā, Irākā un skartajās kaimiņvalstīs

Sīrijā

1. Darbs politiskās pārejas veicināšanai
2. Mērenās opozīcijas un pilsoniskās sabiedrības dalībnieku stiprināšana
3. Pamatpakalpojumu sniegšana un ieguldījums pārvaldes atjaunošanai apgabalos ar mazāku vardarbības līmeni
4. Cilvēktiesību / starptautisko humanitāro tiesību ievērošanas veicināšana un vainīgo saukšanas pie atbildības nodrošināšana
5. Sagatavošanās atjaunošanas darbiem

Irākā

1. Atbalsts Irākas valdībai iekļaujošas politikas īstenošanai
2. Atbalsts pamatpakalpojumu nodrošināšanai, ekonomikas attīstībai un cīņai pret korupciju
3. Miera veidošanas, nacionālā izlīguma un pārejas tiesiskuma atbalsts

1.5. Priekšlikuma / iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņa vai ilgtermiņa vajadzības

ES ir jānodrošina ilgtspējīgs un prognozējams finansējums, kas atbilst līdz šim nepieredzētajam vajadzību līmenim reģionā.

1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība

ES jau ir priekšplānā starptautiskajiem centieniem, jo īpaši attiecībā uz atbalstu Sīrijas iedzīvotājiem. Piedāvātā stratēģija balstīsies uz un papildinās *ES stratēģiju attiecībā uz terorisma apkarošanu un ārvalstu kaujiniekiem* un kopīgo paziņojumu “*Par visaptverošu ES pieeju Sīrijas krīzei*”.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Nolūkā risināt krīzi no dažādiem aspektiem un novērst domino efektu attiecībā uz kaimiņvalstīm, pamatojoties uz kopīgo paziņojumu, tiks izmantoti vairāki instrumenti: “*Par visaptverošu ES pieeju Sīrijas krīzei*”. Atbildes reakcijai būtiska ir efektīva koordinācija.

1.5.4. Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Priekšlikumā izskatītas dažādu instrumentu kombinācijas. Darbības ir savstarpēji papildinošas un tāpēc tās ir lielākoties jāveic vienlaicīgi.

1.6. Ilgums un finansiālā ietekme

☒ **Ierobežota ilguma** priekšlikums / iniciatīva

☒ Priekšlikuma / iniciatīvas darbības laiks 2015. un 2016. gadā

☒ Finansiālā ietekme 2015. un 2016. gadā

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi ⁹

☒ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**,

☒ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;

☒ ko veic izpildaģentūras.

⁹ Skaidrojumus par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

☒ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta īstenošanas uzdevumi uzticēti:

☒ trešām valstīm vai to noteiktām struktūrām;

☒ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (jāprecizē);

☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;

☐ Finanšu regulas 208. un 209. pantā minētajām struktūrām;

☒ publisko tiesību subjektiem;

☒ privāttiesību subjektiem, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus, ja tie sniedz pienācīgas finanšu garantijas;

☐ struktūrām, kuru darbību reglamentē dalībvalsts privāttiesības, kurām ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuras sniedz pienācīgas finanšu garantijas;

☐ personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības KĀDP saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā.

Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".

Piezīmes

Par pārvaldības veidiem lems atbilstoši instrumentu noteikumiem, pieņemot attiecīgos lēmumus par finansēšanu.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

Tiks piemēroti uzraudzības un ziņošanas noteikumi, kas paredzēti attiecīgajos juridiskajos pamatos.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Apzinātie riski

- 1) Politiskās un administratīvās stabilitātes trūkums partnervalstīs var apgrūtināt programmu izveidi, aizkavēt līdzekļu izmaksu un izraisīt efektivitātes zudumu.
- 2) Trūkumi informācijas aprītē var kavēt ar atbalsta pārvaldību saistīto problemātisko jautājumu risināšanu.

2.2.2. Informācija par izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Paredzētās kontroles metodes atbilst Komisijas iekšējās kontroles standartiem, kā tas noteikts attiecīgo struktūru pārvaldības plānā.

Humānās palīdzības jomā pastāv efektīva kontroles sistēma, kuras pamatā ir ārējo ekspertu pakalpojumu izmantošana projektu *ex-ante* izvērtējuma un uzraudzības, kā arī novērtējuma veikšanai. Humānās palīdzības projektus revidē ārējs revidents.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus.

Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība un cīņa pret krāpšanu un nelikumībām ir neatņemama attiecīgo juridisko pamatu sastāvdaļa. Par līgumu un maksājumu administratīvo uzraudzību būs atbildīgs attiecīgais kredītrīkotājs, savukārt par humāno palīdzību būs atbildīgs galvenais birojs, kuram palīdzību sniegs jomas eksperti no *ECHO*. Īpaša uzmanība tiks pievērsta izdevumu veidam (izdevumu atbilstības prasībām), budžeta ievērošanai (faktiskie izdevumi) un apstiprinošās informācijas un attiecīgās dokumentācijas pārbaudei (izdevumu pamatojums).

3. PRIEKŠLIKUMA / INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija:	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs [Kategorija.....]	Dif./nedif. ¹⁰	no EBTA valstīm ¹¹	no kandidātvalstīm ¹²	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
4	23.02.01. <i>HUMA</i> – humānā palīdzība	Dif./ne dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

¹⁰ Dif. = diferencētās apropriācijas. / nedif. = nediferencētās apropriācijas.

¹¹ EBTA: Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

¹² Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Numurs	4. izdevumu kategorija "Globālā Eiropa"
---	--------	---

ĢD: <i>ECHO</i>			N+ Gads ¹³	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (skat. 1.6. punktu)			KOPĀ
•Darbības apropriācijas										
23.02.01. Neatliekamas, efektīvas un vajadzībām pielāgotas humānās un pārtikas palīdzības sniegšana	Saistības	(	50							50
	Maksājumi	(	50							50
	Maksājumi	(								

¹³ N gads ir gads, kurā priekšlikumu / iniciatīvu sāk īstenot.

Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem ¹⁴			nav							
KOPĀ apropriācijas ĢD ECHO	Saistības	=	50							50
	Maksājumi	= +	50							50

•KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(	50							50
	Maksājumi	(	50							50
•KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem			(	nav						
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	=	50							50
	Maksājumi	=	50							50

¹⁴ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās “BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.2. *Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām*

3.2.1.1. Kopsavilkums

☒ Priekšlikums / iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas

3.2.1.2. Paredzamās vajadzības pēc cilvēkresursiem

☒ Priekšlikums / iniciatīva neparedz papildu cilvēkresursu izmantošanu

3.2.3. *Saderība ar kārtējo daudzgadu finanšu shēmu*

☒ Priekšlikums / iniciatīva atbilst kārtējai daudzgadu finanšu shēmai

☒ Pieņemot priekšlikumu / iniciatīvu, jāpārplāno attiecīgā izdevumu kategorija daudzgadu finanšu shēmā

Papildu finansējums šajā paziņojumā norādītajām darbībām tiks iegūts, pārdalot un pārplānojot esošos ārējo attiecību instrumentus, kuri ietilpst daudzgadu finanšu shēmas 4. izdevumu kategorijā. Komisija 2015. gadā ierosinās pārvietojumu no rezerves palīdzībai ārkārtas gadījumos uz humānās palīdzības budžeta pozīciju, un saistību pārvietojumi, kas būs nepieciešami 2016. gadā, tiks veikti saistībā ar 2016. gada budžeta procedūru.

Finansējuma avoti ir norādīti nākamajā tabulā.

Atbalsta pakete 2 gadu laikposmam (2015–2016) saistībā ar krīzi Sīrijā un tās kaimiņvalstīs

(Saistību apropriācijas)

ĢD	Finanšu instrumenti <i>H4</i>	2015 Miljonos EUR	2016 Miljonos EUR	2015– 2016 Miljonos EUR
<i>ECHO</i>	<i>HUMA – HIP</i> Sīrija, Irāka	200	200	400
<i>NEAR</i>	EKI – Sīrijas krīze	72	72	144
	<i>IPA</i> – Turcija	78	78	156
<i>DEVCO</i>	ASI	50	50	100
<i>FPI</i>	<i>IcSP</i>	35	35	70
<i>DEVCO</i>	<i>EIDHR</i>	7	8	15
<i>ECFIN</i>	Aizdevuma garantija*		65	65
<i>EAR</i>	Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos*	50		50
Kopā		492	508	1000

* Šīs apropriācijas tiks ierosināts pārvietot (2015. gadā) vai pārvietot (2016. gada budžeta projektā) attiecīgo instrumentu īstenošanai.

3.2.4. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums / iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

X Priekšlikums / iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus